

***IZVJEŠTAJ
O RADU GONG-a***

2008.

REPREZENTATIVNA DEMOKRACIJA

Programsko područje Reprezentativna demokracija uključuje GONG-ove aktivnosti u vezi **izbora** kojima je cilj pridonijeti da hrvatski izborni sustav dosegne više demokratske standarde, uz osiguravanje transparentnosti i sudjelovanja građana.

1. Promatranje izbora

GONG redovito prati rad tijela zaduženih za provedbu i organizaciju izbora, kao i samu izbornu kampanju, te potiče, organizira i educira građane Hrvatske da kao nestranački promatrači nadgledaju tijek izbornog procesa radi sprječavanja i/ili otkrivanja kršenja izbornog zakona i pravila, izvještavanja javnosti i jačanja povjerenja građana u izborni proces. GONG je i tijekom 2008. godine uspješno surađivao s tijelima nadležnima za organizaciju izbora u Hrvatskoj.

▪ Ponovljeni i prijevremeni lokalni izbori

Promatrali smo ponovljene i prijevremene lokalne izbore u gradu Osijeku (Osječko-baranjska županija). Izbore su promatrala 3 mobilna tima i 20 stalnih promatrača. Također u ožujku GONG je distribuirao edukativne materijale povodom izvanrednih lokalnih izbora za općinsko vijeće Velike.

▪ Izbori za mjesnu samoupravu

Tijekom 2008. godine održalo se i nekoliko **izbora za mjesne odbore** koje je GONG zabilježio: Ilok, Požega, Kutina, Plaški i Kloštar Ivanić. GONG je u navedenim općinama i gradovima educirao građane o važnosti mjesne samouprave i izbora za mjesne odbore distribuirajući na desetine edukativnih plakata i na stotine edukativnih letaka.

▪ Izbori u drugim zemljama

- **Gruzija:** ENEMO misija je krajem 2007. godine započela misiju promatranja prijevremenih predsjedničkih izbora u Gruziji koji su se održavali 5. siječnja 2008. U misiju je upućeno troje promatrača GONG-a: Paško Ninić, Anita Podvorec i Dragana Stojić.

- **Armenija:** Član GONG-a, Anton Finderle sudjelovao je u misiji OESS/ODIHR-a kao promatrač na predsjedničkim izborima u Armeniji, 19. veljače 2008.

- **Makedonija:** Predstavnica GONG-a, Aleksandra Kuratko-Pani sudjelovala je u misiji OESS/ODIHR-a kao promatračica na parlamentarnim izborima u Makedoniji, 1. lipnja 2008.

- **Azerbajdžan:** Dragan Zelić sudjelovao je u misiji OESS/ODIHR-a kao promatrači na predsjedničkim izborima u Azerbajdžanu, 15. listopada 2008.

▪ Ostalo

♦ Veljača – Sandra Pernar je sudjelovala na tribini "Analiza parlamentarnih izbora 2007" koju je vodio dr. Goran Čular na Tribini Gornji grad

2. Inicijative za izmjenu i poboljšanje izbornog zakonodavstva

GONG izrađuje komparativne analize izbornog zakonodavstva, potiče javne rasprave te aktivno zagovara izmjene i poboljšanje izbornog zakonodavstva Republike Hrvatske, s ciljem dostizanja zapadnoeuropskih standarda. Tijekom izvještajnog razdoblja bavili smo se sljedećim inicijativama:

Suradnja s Državnim izbornim povjerenstvom (DIP)

GONG je **jedan od inicijatora evaluacije izbornog procesa** za parlamentarne izbore, koja je provedena u organizaciji UNDP-a (u sklopu njihovog projekta jačanja kapaciteta DIP-a) te Državnog izbornog povjerenstva krajem siječnja 2008. godine. Evaluacija je sadržavala pregled provedenih parlamentarnih

izbora 2007. koji je okupio predstavnike svih tijela javne vlasti, uključenih u pripremu i provedbu izbora, s ciljem kritičkog osvrta na prošle parlamentarne izbore, rasprave ključnih pitanja u njihovoj pripremi i provedbi, te određivanja prioriteta i preporuka za njihovo poboljšanje. Donesene su i **preporuke** koje su službeno objavljene kao Izvještaj evaluacijskog seminara na Internet stranicama DIP-a i GONG-a.

Tijekom ožujka, travnja i svibnja 2008. godine GONG je uz stručnu pomoć MAP savjetovanja d.o.o. i u sklopu UNDP projekta „Izgradnje kapaciteta Državnog izbornog povjerenstva u Republici Hrvatskoj“ izradio **stručnu Studiju izborne administracije i upravljanja izborima u Republici Hrvatskoj**. Studija predstavlja jedini pisani dokument koji detaljno i cjelovito analizira administriranje i upravljanje izborima od strane svih relevantnih institucija uključenih u izborni proces, kao i preporuke za efikasnije administriranje i upravljanje. Studija je predstavljena na konferenciji UNDP-a povodom završetka projekta u lipnju, u Zagrebu.

GONG je nastojao DIP uključiti u projekt „Izborni zakon i sukob interesa“ koji je tijekom 2008. godine provodio s Udruženjem izbornih zvaničnika iz BiH i Cesidom iz Srbije, no uključili su se samo kao sudionici okruglog stola koji je GONG organizirao u Zagrebu i kao gosti na sastanku s predstavnicima tih organizacija u Zagrebu. Na pozive za stručne skupove u Sarajevu i Beogradu nisu se odazvali.

Tijekom 2008. godine GONG je nastavio pratiti rad DIP-a s ciljem izrade **izvještaja u sjeni o radu DIP-a u 2008. godini**, koji će biti objavljen početkom 2009. godine.

Popisi birača

GONG je više godina aktivno zagovarao izmjene Zakona o popisima birača iz 1992. godine, ažuriranje popisa te suradnju sa Središnjim državnim uredom za upravu (SDUU) u rješavanju ovih problema.

Kroz Program Ujedinjenih naroda za razvoj u Hrvatskoj te kroz projekt Izgradnja kapaciteta DIP-a održala se i spomenuta trodnevna evaluacija koja je rezultirala preporukama za unaprjeđenje izbornog procesa i izbornog zakonodavstva. Navedeno je kako se treba pristupiti potpunom ažuriranju biračkih popisa u RH s posebnim naglaskom na popise birača za tzv. dijasporu; kako treba dosljedno koristiti zakonske ovlasti državnih tijela radi provjere činjeničnog stanja glede popisa birača i u tom smislu osmisliti mehanizam učinkovite provjere prebivališta, sankcionirati građanski neposluš i inzistirati na dosljednoj provedbi Zakona o prebivalištu i boravištu građana te izraditi izmjene i dopune Zakona o prebivalištu; i na kraju - potaknuti građane i organizirati tehničku podršku kako bi građani preuzeli aktivniju ulogu u ažuriranju podataka iz popisa birača, na što jednostavniji način (besplatni telefon, e-mail, fax, nadoknada putnih troškova) itd.

GONG je tijekom evaluacijskog seminara imao nekoliko susreta s predstavnicima SDUU-a, MVPEI-a i predstavnika diplomatsko-konzularnih predstavništava pri čemu se razgovaralo o sređivanje popisa birača u tzv. dijaspori i mogućnostima unaprjeđenja procedure prethodne registracije i glasovanja izvan mjesta prebivališta.

Studija o izornoj administraciji, koju je uz stručnu potporu MAP Savjetovanja d.o.o. izrađivao GONG, a koju je UNDP naručio za potrebe DIP-a, donosi i prikaz trenutnog stanja administriranja i vođenja popisa birača u Hrvatskoj uključujući i informatičku podršku vođenju popisa birača. Osim prikaza trenutnog stanja i pravnog okvira popisa birača, navedene su i preporuke za unapređenje popisa birača. Informacije prikazane u Studiji, pa tako i one u vezi popisa birača, prikupljene su metodom polu-strukturiranih intervjua sa sudionicima izbornog postupka te institucijama i tvrtkama neposredno uključenima u administriranje izbora i vođenje popisa birača: DIP, MVPEI, MUP, Ured za opću upravu Grada Zagreba, MCS Informatika te Agencija za podršku informacijskim sustavima i informacijskim tehnologijama d.o.o. te, zakašnjelo i s nepotpunim odgovorima, SDUU.

Preporuke s evaluacijskog seminara u Opatiji i Studija o izornoj administraciji mogu se pronaći na GONG-ovim internetskim stranicama: www.gong.hr.

GONG je tijekom izvještajnog razdoblja imao značajne medijske nastupe u vezi popisa birača u svim dnevnim novinama, kao i na vodećim televizijskim postajama i portalima.

Financiranje izbornih kampanja i političkih stranaka

GONG je nastavio s aktivnostima zagovaranja za unaprjeđenje Zakona o financiranju političkih stranaka, nezavisnih lista i kandidata.

U veljači i srpnju 2008. godine organizirani su **okrugli stolovi** u Hrvatskom saboru na temu rezultata nalaza praćenja troškova stranaka koje su GONG i Transparency International provodile tijekom parlamentarnih izbora 2007. godine te na temu iskustva i prakse u izbornom zakonodavstvu i sukobu interesa u regiji. Ciljevi okruglih stolova bili su provesti analizu financijskog izvještavanja političkih stranaka te raspraviti potrebne izmjene propisa o sprječavanju sukoba interesa kao temeljne poluge u borbi protiv političke korupcije.

GONG je tijekom godine **pratio objavljivanje godišnjih financijskih izvještaja političkih stranaka**, a nakon što je Hrvatski sabor javno objavio nalaze o provedenoj reviziji godišnjih izvještaja, izradio je i **kratku analizu najčešće utvrđenih prekršaja u poslovanju političkih stranaka** kao i **prekršaje učinjene sukladno Zakonu o financiranju političkih stranaka, nezavisnih lista i kandidata**. Samo jedna stranka je dobila pozitivno mišljenje revizije, dok su ostale dobile uvjetna mišljenja. GONG je **inicirao upućivanje apela za zaštitu ustavnog načela jednakosti svih građana Republike Hrvatske** pred zakonom Odboru za Ustav, Poslovnik i politički sustav. Apel su podržale i sljedeće udruge: B.a.b.e., Centar za mirovne studije, Cenzura Plus, DIM, GONG, Kontra, Transparency International Hrvatska, Zelena akcija i ZaMirNET. Udruge su pozvale nadležne institucije da pokrenu prekršajne postupke za prekršaje koje navodi nalaz revizije. Međutim, nije postojala politička volja u Saboru da se institucijama zaključkom naloži pokretanje istraga i postupaka. Umjesto toga, zaključeno je kako je zakonski okvir potrebno poboljšati.

GONG je tijekom izvještajnog razdoblja imao značajne medijske nastupe u vezi financiranja političkih stranaka i izbornih kampanja u svim dnevnim novinama, kao i na vodećim televizijskim postajama i portalima.

Zakon o izborima članova u Europski parlament

Republika Hrvatska će kad se pridruži Europskoj uniji po prvi puta sudjelovati u izborima za Europski parlament te je stoga potrebno donijeti **Zakon o izborima članova u Europski parlament**.

Prijedlog zakona kojeg je Vlada Republike Hrvatske u kolovozu 2008. godine uputila u saborsku proceduru nije prošao javnu stručnu raspravu, a nadležne institucije poput DIP-a, kao i nevladine udruge poput GONG-a, nisu imale priliku sudjelovati u pisanju Prijedloga zakona. Zakon je bio upućen po hitnom postupku u saborsku proceduru, međutim Odbor za Ustav je skinuo oznaku hitnosti postupka i vratio Prijedlog zakona Vladi na daljnju doradu.

Naime, Prijedlogu zakona nedostajao je osnovni normativ kojeg sadrže svi izborni zakoni, a ono najvažnije je da Prijedlog zakona nije bio u skladu s Ustavom jer dodjeljuje biračko pravo osobama koje nisu hrvatski državljani. U tom smislu potrebno je prvo izmijeniti Ustav, a onda donijeti Zakon koji će biti u skladu s Ustavom.

GONG je izradio **komparativnu analizu zakona o izborima za Europski parlament** u drugim zemljama te izradio **komentare na Prijedlog zakona**. Komentari i analiza Prijedloga zakona o izborima članova u Europski parlament poslani su SDUU-u. Novi Prijedlog zakona još nije predložen.

Međunarodni projekt “Izborni zakoni i sukob interesa - iskustva i praksa u regiji“

Tijekom 2008. godine proveden je međunarodni projekt “Izborni zakoni i sukob interesa - iskustva i praksa u regiji“ u kojem je sudjelovao GONG u suradnji s partnerima, Centrom za slobodne izbore i demokraciju (CeSID) i Udruženjem izbornih zvaničnika Bosne i Hercegovine (UIZBIH). Održane su **tri konferencije (u Sarajevu, Beogradu i Zagrebu)** na kojima su stručnjaci, predstavnici državnih institucija, nevladinih organizacija i medija raspravljali o preporukama za poboljšanje izbornog zakonodavstva, financiranja stranaka i kampanja te pravila o sprečavanju sukoba interesa.

3. Prvi put biram – edukacija srednjoškolaca

Projekt „Prvi put biram“, nastao tijekom 2001. godine, proširen je i nadograđen s ciljem poticanja mladih na aktivnije sudjelovanje u političkom životu. S obzirom da učenici završnih razreda srednjih škola navršavaju 18 godina te time stječu biračko pravo, namjera nam je upoznati i informirati najmlađe birače o njihovim pravima te o važnosti uključivanja i sudjelovanja građana u demokratskim procesima.

U 2008. godini započela je **osma sezona projekta** koji je 2006. godine dobio i nagradu Vijeća Europe. Do kraja 2008. godine održano je **206 radionica** za oko **5000 učenika** završnih razreda u **70-ak srednjih škola** diljem Hrvatske. Projekt se nastavlja i u 2009. godini, a provodi ga **10 educiranih GONG-ovih trenera/predavača**. Osim kroz informacija koje dobiju tijekom radionice, učenici se dodatno mogu educirati i putem edukativnih brošura o izborima i biračkom pravu te o zagovaranju, od kojih po primjerak dobivaju svi učenici na radionicama.

S obzirom na skoro održavanje lokalnih izbora te nova izborna pravila, edukacija najmlađih birača u ovome periodu još je važnija no inače. Upravo iz tog razloga, u situaciji kada nismo bili u mogućnosti osigurati dostatnih sredstva za provođenje projekta, obratili smo se apelom za financiranje ovog projekta jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave. Pozitivno nam je odgovorilo 18 gradova i 10 županija te će se ukupan broj održanih radionica do kraja projekta kretati oko brojke od njih 400.

*! Nakon sedam godina provođenja projekta, ukupno je 150.000 maturanata sudjelovalo u 5.304 radionice. U projekt se uključilo 288 škola, što čini oko 80% ukupnog broja svih srednjih škola u Republici Hrvatskoj. Uz rezultate ostvarene u 2008. godini, ukupno je od početka provođenja projekta **155.000 maturanata** sudjelovalo u **5.510 radionica**.*

PARTICIPATIVNA DEMOKRACIJA

Programsko područje Participativna demokracija uključuje GONG-ove aktivnosti kojima je cilj pridonijeti povećanju kvalitete i opsega participativne demokracije u Hrvatskoj, odnosno povećanom sudjelovanju građana u političkim procesima kroz upoznavanje građana s radom nacionalnih i lokalnih predstavničkih tijela te državnih institucija, poticanje komunikacije između građana i njihovih izabranih predstavnika te promoviranje odgovornosti i transparentnosti kao nužnih elemenata u radu državnih tijela, a kako bi se općenito pridonijelo podizanju povjerenja građana u demokratske institucije i njihove predstavnike.

1. Zakon o pravu na pristup informacijama

Dostupnost informacija u posjedu tijela javne vlasti jedno je od temeljnih prava građana, a načelo otvorenosti jedno je od temeljnih načela demokratske vlasti.

GONG je po treći puta proveo **godišnje istraživanje provedbe Zakona o pravu na pristup informacija**, u razdoblju od svibnja do rujna 2008. godine. Istraživanje je pokazalo da na više od 50 posto zahtjeva upućenih tijelima javne vlasti nije odgovoreno u skladu s procedurom. Taj podatak objavljen je na **konferenciji "Imamo pravo znati"** u povodu Međunarodnog dana prava na pristup informacijama u rujnu 2008. godine, koju su u Zagrebu organizirali Središnji državni ured za upravu, GONG, Transparency International Hrvatska (TIH) i Hrvatsko novinarsko društvo (HND).

Dodatno, Transparency International Hrvatska i GONG su ove godine zajedno proveli **akciju „Imamo pravo znati!“**. U sklopu akcije GONG i TIH provodili su mjesec dana **medijsku kampanju** putem TV spotova, obišli su 14 gradova u Republici Hrvatskoj održavajući konferencije za medije, dijeleći materijale i brošure na štandovima i gostujući u medijima. Cilj akcije i kampanje bio je pojasniti kako građani mogu koristiti ZPPI da bi učinili svoj život boljim i svim tijelima javne vlasti koja će za to biti zainteresirana pomoći da ga što djelotvornije primjenjuju. Za potrebe akcije tiskane su **brošure, plakati i majice**.

U veljači je **Ustavni sud odbio GONG-ov prijedlog za ocjenu ustavnosti popisa tijela javne vlasti** kojega je GONG zatražio prije dvije godine. Tada je GONG tražio ocjenu ustavnosti popisa za 2005. jer je smatrao

da je HRT pravna osoba s javnim ovlastima te se mora nalaziti na tom popisu, a osporavao je i popis iz 2006. na kojemu, za razliku od popisa iz 2005., više nije bilo Hine, HAZU-a i HTZ-a. GONG je isticao su da su ta tijela izostavljena, iako se u međuvremenu nije izmijenio njihov pravni status niti nadležnost. Međutim, suci su jednoglasno zaključili da ne postoje pretpostavke za odlučivanje o GONG-ovu prijedlogu jer navedeni popisi više ne vrijede. Naime, popis tijela javne vlasti Vlada na temelju Zakona o pravu na pristup informacijama mora objaviti u Narodnim novinama svake godine do kraja siječnja i on je na snazi za tu godinu.

GONG je nastavio **suradnju s SDUU** na izradi početnog i naprednog edukacijskog modula o ZPPI za državne službenike i namještenike te održavanju radionica za iste, ujedno je ponuđena i suradnja na treninzima o Zakonu o pravu na pristup informacijama za državne službenike, što bi trebalo biti ostvareno u 2009. godini.

Predstavnici GONG-a su na **stručnom savjetovanju "Pravo na pristup informacijama i zaštita osobnih podataka u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave"** koji je organizirala Akademija lokalne demokracije u Iloku u prosincu 2008. godine za predstavnike jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave iz slavonskih županija, predstavili rezultate istraživanja provedbe prava na pristup informacijama za 2008. godinu te preporuke za unapređenje provedbe i izmjenu Zakona o pravu na pristup informacijama.

Tijekom cjelokupnog izvještajnog razdoblja, GONG se u brojnim navratima pojavljivao u medijima povodom pitanja u vezi prava na pristup informacijama te odgovarao na brojne upite novinara, građana i raznih organizacija.

2. Ostale inicijative za transparentnost rada tijela javne vlasti

Aktivnosti državnih institucija moraju biti javne te služiti građanima, s obzirom da su građani ti koji stvaraju potrebu za postojanjem navedenih institucija te iste financiraju plaćanjem poreza. Uvažavajući činjenicu da državne institucije ne bi ni postojale kad ne bi bilo građana, GONG se bavi inicijativama zagovaranja čiji je cilj da institut javnosti i transparentnosti postane pravilo u Republici Hrvatskoj.

Transparentnost rada Hrvatskoga sabora

GONG je nastavio **nadzirati provedbu Pravilnika o javnosti rada Hrvatskog sabora**. Nakon što je konstituiran novi saziv Sabora, GONG je zatražio **sastanak s Lukom Bebićem**, predsjednikom Hrvatskoga sabora, koji je i održan u siječnju 2008. Predsjednik Sabora dao je potporu radu GONG-a te obećao poboljšanje propisa koji reguliraju transparentnost rada Sabora, a posebno transparentnog izbora vanjskih članova saborskih odbora.

U veljači 2008. godine GONG je, zajedno s udrugama B.a.B.e., Centar za mirovne studije, Transparency International Hrvatska, Zelena akcija, Zeleni forum i ZaMirNET **pozvao Vladu i Sabor na transparentan rad u novom mandatu** s posebnim zahtjevima za jasnom i transparentnom procedurom imenovanja vanjskih članova u saborske odbore, smanjenjem broja zakona koji se predlažu te donose po hitnom postupku, veću transparentnost rada Vlade RH, posebice prilikom dodjele proračunskih sredstava.

Krajem veljače, GONG je **izrazio nezadovoljstvo s obzirom na najavljene izmjene Poslovnika Hrvatskoga sabora** u vezi zastupničkih pitanja kojima se umanjuju prava zastupnika u ispitivanju članova Vlade, što je suprotno praksi u drugim demokratskim zemljama. GONG je smatrao kako se pokušalo obezvrijediti ulogu zastupnika, odnosno parlamenta te na indirektan način ugroziti trodioba vlasti po kojoj svaki parlament ima tri važne uloge: donošenje zakona, nadzor izvršne vlasti i predstavljanje građana. Inicijativa Vlade je povučena nakon reagiranja organizacija civilnog društva i medija.

GONG-ova stajališta o transparentnosti rada tijela javne vlasti bila su **citirana i u godišnjem izvještaju Human Rights Report** kojeg izdaju Sjedinjene Američke Države.

Transparentnost rada Vlade Republike Hrvatske

U okviru svog djelovanja, GONG prati transparentnost rada tijela javne vlasti, posebice Hrvatskoga sabora i Vlade Republike Hrvatske.

GONG je od početka mandata trenutne Vlade pratio transparentnost njena rada s ciljem izvještavanja javnosti o načinu rada i transparentnosti donošenja odluka, s naglaskom na pravovremeno objavljivanje dnevnih redova i materijala s otvorenih i zatvorenih sjednica Vlade te dostupnost i objavljivanje ostalih odluka. U tu svrhu, GONG je pratio otvorene, zatvorene i telefonske sjednice Vlade RH. Redovito su pregledavane Internet stranice Vlade, vladina priopćenja za javnost, novosti, zakoni, a u nekoliko navrata od Vlade su zatražene odluke sa sjednica Vlade i pojašnjenja oko objave dokumenata na internetskim stranicama.

Učestalošću održavanja sjednica zatvorenih za javnost i njihovim neobrazlaganjem, nepotpunim priopćenjima te neobjavljivanjem dnevnih redova sjednica zatvorenih za javnost, kao i odbijanjem dostavljanja dnevnih redova i odluka zainteresiranoj javnosti, Vlada je kršila principe dobrog vladanja, transparentnosti i odgovornosti prema građanima, što je GONG i objavio u svom **izvještaju o prvim pola godine rada Vlade**. Izvještaj je bio zapažen u javnosti, a Vlada je počela objavljivati detaljnija priopćenja sa zatvorenih dijelova sjednica.

Vanjski članovi saborskih Odbora

Prema Poslovniku Hrvatskoga sabora i bez posebnog obrazloženja, samo 11 od 24 saborska odbora imala su vanjske članove – stručnjake koji savjetuju članove odbora tijekom sjednica. Dodatno, nisu bili određeni jasni kriteriji za imenovanje vanjskih članova u odborima koji ih imaju.

GONG je u posljednjih nekoliko godina pokušao **inicirati izmjene Poslovnika Sabora**, tražeći vanjske članove za sve odbore te jasne kriterije i transparentnu proceduru njihovog izbora, što smo, uz podršku drugih udruga, ponovili i početkom 2008. godine.

Nakon sastanka s Predsjednikom Sabora i javnog zahtjeva organizacija civilnog društva, **Hrvatski sabor je izmijenio Poslovnik** i propisao da odbori mogu imati vanjske članove te način njihova izbora. Postupak imenovanja vanjskih članova odbora započinje objavljivanjem javnog poziva za predlaganje kandidata. Kandidate mogu predložiti stručne institucije, stručne udruge, udruge civilnog društva kao i pojedinci.

Iako dva predstavnika GONG-a koja su se kandidirala za vanjske članove u Odboru za Ustav, Poslovnik i politički sustav i Odboru za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu, nisu izabrana, ovo je značajan napredak i korak naprijed, budući da su kandidati drugih organizacije civilnoga društva izabrani u mnoge odbore u kojima ih prije nije bilo. GONG je podržao i kandidaturu Igora Tabaka koji je izabran u Odbor za obranu.

Izbor sudaca Ustavnog suda

GONG je tijekom 2008. godine aktivno **pratio postupak izbora troje sudaca** te javne razgovore s kandidatima. Budući da je procedura ubrzana te je nedovoljno vremena ostavljeno javnosti kako bi upoznala kandidate i o njima raspravljala, GONG je **prosvjedovao protiv netransparentnog načina biranja sudaca Ustavnog suda**.

Zakon o sprječavanju sukoba interesa u obavljanju javnih dužnosti

Zakon o sprječavanju sukoba interesa u obavljanju javnih dužnosti jedan je od temeljnih alata u borbi protiv korupcije.

U ožujku 2008. godine Vlada je Hrvatskom saboru uputila Prijedlog zakona o izmjena zakona o sprječavanju sukoba interesa u obavljanju javnih dužnosti. GONG je tom prilikom **upozorio na nedostatke zakonskog prijedloga** te prosvjedovao protiv nekih predloženih rješenja. Sporan je bio i način na koji je prijedlog upućen u proceduru – prijedlog je upućen u hitnu proceduru, a prethodno nije prošao ni stručnu javnu raspravu koja je mogla doprinijeti kvalitetnijim rješenjima.

Prijedlog je unatoč primjedbama udruga i saborske oporbe usvojen u svibnju 2008. godine. GONG je, potom, u nekoliko navrata **putem medija ukazao na sporne odredbe usvojenoga zakona**.

Početak srpnja 2008. godine GONG je u sklopu zajedničkog projekta s Udruženjem izbornih zvaničnika BiH i Centrom za slobodne izbore i demokraciju iz Srbije, u Hrvatskom saboru organizirao **okrugli stol na temu „Financiranje izbornih kampanja i sukob interesa“** na kojem su iznesene primjedbe na važeći zakon.

Tajnost pregovaračkih stajališta

Zbog nezadovoljstva činjenicom da su pregovaračka stajališta Vlade RH u procesu pristupanja Europskoj uniji tajna, a potaknut člankom objavljenim u jednom tjedniku iz kojeg se dalo naslutiti da će u određenim pitanjima iz područja porezne politike Vlada podupirati interese određenih interesnih skupina u društvu, GONG je **okupio 15 organizacija civilnoga društva u zajedničku inicijativu** (ACT, B.a.B.e., Cenzura Plus, Centar za mirovne studije, DIM, Fade In, Forum za slobodu odgoja, GONG, Koordinacija udruga za djecu, Protagora, Transparency International Hrvatska, ZamirNet, Zelena akcija, Zelena Istra, Ženska soba).

Upućeno je **otvoreno pismo Vladi RH** u kojem se zahtijevao od Vlade RH sastanak na kome bi se raspravio zahtjev u vezi tajnosti pregovaračkih stajališta te druga pitanja koja su proizašla iz ove inicijative, a koja su pobliže opisana u dijelu Izvještaja u kojem se govori o programu Civilno društvo. **Zahtjev za javnost pregovaračkih stajališta** utemeljen je na iskustvima iz Estonije, Slovačke, Slovenije i Rumunjske u kojima su stajališta bila objavljena prije završetka pregovora i gdje je civilno društvo na različite načine bilo uključeno u pregovore, a pozivajući se na opći princip transparentnog djelovanja Vlade.

U lipnju je održan **sastanak u Uredu za udruge Vlade RH (UZUVRH)** na kojem su bili prisutni **predstavnici Ureda, Ureda glavnog pregovarača, Ministarstva financija, Savjeta za razvoj civilnoga društva te organizacija potpisnica otvorenog pisma**. Nezadovoljni odgovorima, **udruge su ponovile zahtjeve Vladi** prilikom održavanja Dana udruga u Zagrebu u lipnju te je u srpnju održan **sastanak** predstavnika organizacija potpisnica otvorenog pisma **s glavnim pregovaračem Vladimirom Drobňakom** na kojem je sudjelovao **i predstojnik UZUVRH-a, Igor Vidačak**. Na sastanku je postignut načelan dogovor o suradnji u smislu predstavljanja pregovaračkih stajališta zainteresiranoj javnosti, odnosno predstavnicima organizacija civilnoga društva na, u tu svrhu organiziranim, skupovima, za što je UZUVRH pristao odraditi logistički dio organizacije. Do kraja godine ništa nije ostvareno, odnosno s Uredom glavnog pregovarača nije se uspjelo dogovoriti pokretanje organizacije tih događanja. Na istome sastanku bilo je i govora o mogućnosti da u skoro vrijeme Vlada RH objavi sadržaj privremeno zaključenih poglavlja, međutim ni u vezi toga nije bilo pomaka.

Osim s glavnim pregovaračem, predstavnici organizacija nositeljica inicijative također su o ovome problemu **razgovarali i s predsjednikom Nacionalnog odbora za praćenje pregovora, Vesnom Pusić**, kao i o problemu nedostatnog komuniciranja tema u vezi EU i pristupanja hrvatskim građanima. Nacionalni odbor je nedavno započeo s organizacijom okruglih stolova kojima bi trebao pridonijeti otvaranju procesa pregovora hrvatskoj javnosti.

Zakon o golf igralištima

Aktivisti Zelene akcije, GONG-a i TIH-a su krajem prosinca zajednički **upozorili na štetnost netom usvojenog Zakona o golf igralištima**. Zelena akcija, GONG i Transparency International Hrvatska **apelirali su da se ukine Zakon o golf igralištima** jer je neustavan, nepravedan i budući izvor netransparentnosti, pogodovanja, korupcije i otimačine.

Aktivisti Zelene akcije, GONG-a i TIH-a u prosincu su pred Ministarstvom turizma vježbali igrati golf, odnosno kroz tu akciju je dodatno skrenuta pozornost javnosti i poslano upozorenje o štetnosti upravo usvojenog Zakona o golf igralištima. Također je **najavljena daljnja borba protiv ovog Zakona** svim pravnim sredstvima i mobiliziranjem javnosti.

3. Europa u razredu – edukacija srednjoškolaca

Tijekom provođenja projekta „Prvi put biram“ nastavnici koji su sudjelovali u projektu predlagali su osmišljavanje slične radionice na temu Europske unije kako bi se dodatno educirala najmlađa glasačka populacija u Hrvatskoj. Slični prijedlozi i upiti stizali su i od samih učenika koji su sudjelovali na radionicama „Prvi put biram“, nezadovoljnih količinom i kvalitetom informacija o Europskoj uniji koju dobivaju, prije svega, iz medija.

Svjesni kompleksnosti tematike Europske unije i učinaka članstva Hrvatske u Uniji, kao i postojećeg obrazovnog programa koji dijelom pokriva teme Europske unije, u suradnji sa Službom za informiranje Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija razvili smo radionicu koja je prilagođena učenicima završnih razreda srednjih škola te na zanimljiv i interaktivan način objašnjava konkretne učinke članstva Hrvatske u Uniji, posebice što ono znači za mlade, njihovu mobilnost, obrazovanje i buduće zapošljavanje. Jedna od osnovnih poruka ove radionice je **poticanje mladih na objektivno razmišljanje o Europskoj uniji i smanjivanje predrasuda o Uniji koje su rezultat neinformiranosti i parcijalnih informacija o učincima članstva Hrvatske u EU.**

Od ukupno 350 kontaktiranih srednjih škola, u 2008. godini, radionice „Europa u razredu“ održane su u **79 škola** širom Republike Hrvatske. Tijekom drugog polugodišta, **od 17. ožujka 2008. do 12. svibnja 2008. godine** održano je **309 radionica**. U radionicama koje je provodilo **22 educiranih trenera** sudjelovalo je **više od 8.000 učenika** završnih razreda srednjih škola.

*! Nakon dvije školske godina provođenja projekta na području cijele Republike Hrvatske, **24.000 maturanata** sudjelovalo je u **910 radionica**. Od 350 srednjih škola u Republici Hrvatskoj u projekt se tijekom dvije školske godine uključilo 157 srednjih škola i gimnazija.*

4. Projekt „Misli globalno, djeluj lokalno!“

Cilj projekta „Misli globalno, djeluj lokalno“ je pružiti mogućnost mladima između 14 i 19 godina starosti da razviju vještine potrebne za aktivno sudjelovanje u procesima donošenja odluka na lokalnoj razini. Time se želi utjecati na promjenu negativnog stava koji mladi općenito imaju prema politici, pružajući im mogućnost da preuzmu odgovornost za provođenje i financiranje dogovorenih mjera na lokalnoj razini. Originalna ideja je razvijena u Instituut voor Publiek en Politiek (IPP – nizozemskom Centru za političku participaciju) i GONG je prva organizacija koja je provela taj projekt u jugoistočnoj Europi, krajem 2006. godine. U 2007. godini projekt je ponovno proveden u Gradu Rijeci, pri čemu je Grad u potpunosti financirao projekt te je dogovorena suradnja i u narednim godinama.

Tako je 19. studenog 2008. u **Gradu Rijeci** po **treći puta** organiziran **Dan akcije** tijekom kojeg je **80-ak riječkih srednjoškolaca, radeći u grupama, razvijalo lokalne projekte malog opsega na temu "Kreativno provođenje slobodnog vremena"**. Učenicima je dodijeljen ograničen iznos novčanih sredstava za implementaciju jednog projekta oko čijeg se izvođenja dogovore (jednako kao što lokalni dužnosnici raspravljaju o lokalnim projektima i glasuju za najbolji prijedlog). Učenici su odlučili da je najbolji prijedlog projekta bio projekt "Art attack", čiji je cilj promocija mladih neafirmiranih umjetnika. Realizacija pobjedničkog projekta očekuje se u siječnju 2009. godine, nakon sastanka s riječkim gradonačelnikom.

Uz riječki, u 2008. godini organiziran je i **Dan akcije u Pazinu** i to 15. travnja 2008. godine. Toga dana **49 učenika i učenica** Srednje škole i gimnazije „Juraj Dobrila“ iz Pazina bilo je podijeljeno u 5 grupa koje su razvijale prijedloge projekata na temu „Kreativno provođenje slobodnog vremena“. Rezultat pregovaranja i zagovaranja među srednjoškolcima bilo je formiranje koalicije koja je podržala, odnosno izabrala projekt pod nazivom „Uređenje autobusne stanice“ za pobjednički projekt „Dana akcije“. Pobjednička grupa učenika je projekt realizirala u tjednima nakon Dana akcije, u suradnji s GONG-om i Gradom, ali i uz pomoć svojih koalicijskih partnera s Dana akcije te drugih učenika Srednje škole i gimnazije „Juraj Dobrila“ iz Pazina. Autobusna stanica uređena je sredstvima Grada Pazina i donacijama pazinskih poduzeća. Prema riječima pazinskog gradonačelnika, projekt je odlično odrađen te se očekuje nastavak suradnje i ponovno provođenje ovog projekta i sljedeće godine u Pazinu.

Suzana Jašić i Igor Bajok u travnju su nazočili sjednici predsjedništva Udruge gradova gdje su predstavili projekt "Misli globalno, djeluj lokalno" okupljenim gradonačelnicima i pozvali ih na suradnju. Neki od prisutnih gradonačelnika su se zainteresirali za projekt, a kao rezultat toga dogovoreno je provođenje projekta u **Gradu Zaboku** u siječnju 2009. godine, čime se nastavlja širenje ovog projekta u hrvatskim gradovima.

! Grad Rijeka nominirao je projekt „Misli globalno, djeluj lokalno“ kao Naj-akciju za djecu i mlade te je projektu dodijeljena Povelja za uzorno provedenu akciju za djecu i mlade 2006. godine. Ta se Povelja dodjeljuje izabranim gradovima između onih koji sudjeluju u inicijativi Gradovi i općine prijatelji djece, koju je 1996. godine pokrenuo UNICEF.

5. Internship program

“Internship program” osmišljen je 2000. godine kao volonterski program za studente i mlade profesionalce radi njihove dodatne edukacije i stjecanja praktičnih iskustava za što oni nemaju mogućnosti u okviru postojećih nastavnih programa u Hrvatskoj.

Internship program smo započeli provoditi u Hrvatskom saboru početkom 2001. godine kada je prvih 10 studenata prava i politologije počelo volontirati za zastupnike. Osim što program pruža mladima stjecanje vrijednog iskustva, treba napomenuti da je ovakav oblik pomoći u radu zastupnika i više nego dobrodošao.

Nakon što je 2007. godine dogovoreno da s početkom mandata novog saziva Sabora, sam Sabor preuzme Program od GONG-a, u skladu s izlaznom strategijom Programa od strane GONG-a; tijekom 2008. godine učinjeni su značajni koraci u tom smjeru. Početkom godine postignut je dogovor između GONG-a i Tajništva te Službe za odnose s javnošću Sabora o tome da GONG pruža stručnu podršku provedbi programa nazvanog „**Volontiram u Hrvatskom saboru**“ za prvu generaciju, odnosno u tom razdoblju program vode voditeljica Službe za odnose s javnošću Sabora i predstavnica GONG-a. Usuglašen je sadržaj Programa, izrađen Priručnik za volontere te Ugovor o volontiranju kojim su utvrđene obveze i prava volontera u Saboru, nakon čega je u ožujku raspisan natječaj za prijave prve generacije studenata koji će volontirati u saborskom programu volontiranja. Istovremeno poslan je upit svim zastupnicima novog saziva Sabora da se prijave ukoliko žele biti mentori studentima, odnosno uključiti volontere u svoj rad.

S obzirom na interes zastupnika, u Program je primljeno **50 studenata** koji su tijekom godine upoznali svoje mentore i započeli svoje volontiranje u Saboru. Prethodno je za sve njih organiziran jednodnevni edukacijski seminar kao priprema za njihov rad u Saboru te su se upoznali s radom saborskih stručnih službi.

Studenti volontiraju za zastupnike SDP-a (njih 22), HDZ-a (17), HSS-a (4), HNS-a (3), a po jedan student volontira za HSU, SDA, HDSSB te nezavisnog zastupnika Lesara.

*! Od početka provođenja projekta u okviru GONG-ova Internship programa, **78 studenata i mladih profesionalaca volontiralo je za 34 zastupnika i nekoliko Klubova zastupnika, te u 9 vladinih ureda i u tijelima lokalne/područne samouprave** u kojima se projekt provodio do svibnja 2005. godine. Uračunavši i generaciju koja je 2008. godine započela volontirati u programu „Volontiram u Hrvatskom saboru“, možemo reći da je GONG sudjelovao u uvođenju **ukupno 128 studenata** u program volontiranja u Saboru.*

!! Uzevši u obzir da je Program u vrijeme pokretanja 2001. godine bio prvi program volontiranja u hrvatskim državnim institucijama te ozbiljne prepreke na koje smo nailazili, posebice u prvim godinama provođenja Programa, činjenica da je Sabor preuzeo vođenje Programa za buduće studente, veliki je uspjeh.

6. Projekt “Dobrog upravljanja”

U svibnju 2006. godine, počeli smo provoditi projekt “Promocija principa dobrog upravljanja i povećanog sudjelovanja građana u procesu donošenja odluka u Republici Hrvatskoj”. Projekt se provodio širom Hrvatske do 15. travnja 2008. godine, u sklopu programa CARDS 2003 i 2004 koje je financirala Europska unija.

Glavni cilj projekta je bila promocija i zaštita principa dobrog upravljanja, kao i jačanje sudjelovanja građana u procesima donošenja odluka na lokalnoj razini u Hrvatskoj. Projekt je primarno bio usmjeren na građane, lokalne organizacije civilnog društva, mjesne odbore, vijeća nacionalnih manjina i lokalne dužnosnike, kako bi se poboljšala njihova međusobna komunikacija.

Do kraja projekta umjesto ukupno predviđenih 216 organizirano je **229 Građanskih sati, medijska kampanja o pravu na pristup informacijama, medijska kampanja o izborima i biračkome pravu, 16 ciklusa radionica o javnome zagovaranju** za niz udruga, a izrađen je i **DVD** na istu temu. Materijale koji se nalaze na DVD (dva kraća filma i nekoliko brošura) moguće je preuzeti i na Internet stranicama GONG-a. Izrađeno je i **50.000 primjeraka edukativne brošure** „Neka se glas građana čuje i u lokalnoj zajednici“ koja objašnjava lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu koju je također moguće preuzeti na Internet stranicama GONG-a.

Tijekom projekta redovito je ažurirana elektronska verzija vodiča za građane kroz javne institucije „Izgubljen-nađen“ te su u njega dodana 33 nova članka i određene izmjene postojećih. Vodič je dostupan na: <http://www.gong.hr/page.aspx?PageID=38>.

7. MRRAK projekt

Regionalni ured GONG-a u Rijeci, u partnerstvu s udrugama SMART (Rijeka) i Pokretač (Korenica) drugu godinu za redom provodio je program „MRRAK – Mreža za razvoj regionalnih kapaciteta organizacija civilnog društva u Istarskoj, Primorsko-goranskoj i Ličko-senjskoj županiji“ u okviru programa „Regionalni razvoj“ Nacionalne zaklade za razvoj civilnog društva.

Tijekom 2008. godine Regionalni ured GONG-a provodio je redovne aktivnosti u okviru programa od kojih treba izdvojiti velik broj **pruženih usluga tehničke pomoći i savjeta** građanima, građanskim inicijativama i organizacijama civilnog društva u rasponu od pomoći u ostvarivanju prava na pristup informacijama, do osnivanja udruga i različitih statusnih pitanja građana i građanskih organizacija.

Održani su i **sastanci s predstavnicima gradova i županija** u Puli, Pazinu, Umagu, Korenici i Gospiću **radi poticanja procesa osnaživanja suradnje između jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i organizacija civilnog društva**.

Regionalni ured GONG-a u Rijeci održao je i **dvije konferencije o suradnji između jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i organizacija civilnog društva** s naglascima na suradnju između dvaju sektora te (su)financiranju aktivnosti, projekata i programa organizacija civilnog društva.

Zaključci i preporuke s ove dvije, kao i s konferencije održane krajem prosinca 2007. godine na temu sudjelovanja građana i organizacija civilnog društva u procesima savjetovanja u donošenju odluka na lokalnom i nacionalnom nivou, poslužit će Mreži za razvoj regionalnih kapaciteta, kao i svim drugim zainteresiranim organizacijama civilnog društva, u procesu osnaživanja suradnje između dva sektora.

8. Projekt „Prilagodba i konkurentnost poljoprivrednika europskom tržištu“

Regionalni uredi GONG-a u Slavonskom Brodu, Zadru i Zagrebu od listopada do prosinca 2008. godini organizirali su **5 Građanskih sati** čiji je cilj bilo informiranje i educiranje poljoprivrednog i ribarskog stanovništva o europskim procesima, tijeku pregovora između Hrvatske i EU u poglavlju „Poljoprivreda i ruralni razvoj“, prepristupnim fondovima i o ostalim učincima pridruživanja Hrvatske Uniji, a koji su u vezi s ovom temom. Projekt je financiralo Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija.

Na tribinama "Prilagodba i konkurentnost poljoprivrednika zahtjevima europskog tržišta" gostovali su predstavnici Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja, predstavnici županijskih poljoprivredno-savjetodavnih službi te predstavnici lokalnih vlasti, a održane su u Benkovcu, Kalima, Pitomači, Babinoj Gredi i Svetom Križu Začretju. Na njima je sudjelovao **121 građanin** te **20 gostiju**, na kojima su građani, osim postavljanja pitanja, živo debatirali.

9. Izgubljen-nađen – Vodič za ostvarivanje prava i interesa građana pred javnim institucijama

Drugo izdanje knjižice „Izgubljen-nađen – Vodiča za ostvarivanje prava i interesa pred javnim institucijama“, namijenjeno svim građanima koji se žele upoznati sa svojim pravima, s ciljem olakšavanja njihova snalaženja među javnim institucijama kako bi efikasno ostvarili svoja prava i interese, tiskano tijekom 2006. godine u 12.700 primjeraka distribuirano je tijekom 2007. i 2008. godine.

No, elektronsko izdanje Vodiča dostupno je na <http://www.gong.hr/page.aspx?PageID=38> i ono se redovito ažurira, a građani mogu pronaći na istoj web stranici i *pdf* verziju Vodiča.

U 23 tematski podijeljena poglavlja, nalaze se odgovori na najčešća pitanja i probleme s kojima se građani susreću u svakodnevnom životu – uz upute kome i kako se obratiti, kao i navođenje zakona i propisa u kojima je moguće pronaći detaljnija objašnjenja.

10. Ostale aktivnosti

- ♦ Igor Bajok i Vanja Škorić primljeni su u Policy Fellowship Program Instituta Otvoreno društvo u sklopu kojeg će raditi na temi "Citizen Participation in Public Decision-Making: How Sub-national Governments Can Support Citizen Engagement and Institutionalize Participatory Practices" (Građansko sudjelovanje u procesu donošenja odluka: Kako lokalne vlasti mogu potaknuti uključivanje građana i institucionalizirati prakse sudjelovanja građana). U studenome su u Budimpešti sudjelovali na petodnevnoj uvodnoj radionici.
- ♦ Suzana Jašić u svibnju je sudjelovala na okruglom stolu "Suradnjom do učinkovitog Akcijskog plana Strategije suzbijanja korupcije" u organizaciji Ureda za udruge Vlade RH i Savjeta za razvoj civilnoga društva u suradnji s Ministarstvom pravosuđa.
- ♦ U lipnju je GONG uputio medijima reagiranje u povodu održavanja prosvjeda novinara na Markovom trgu, s obzirom da je na tome prostoru inače zabranjeno javno okupljanje. Tom prilikom, GONG je pozvao Hrvatski sabor da izmjeni Zakon o javnom okupljanju te ponovno omogući okupljanje na Markovom trgu svim građanima.
- ♦ Vanja Škorić u srpnju je sudjelovala na okruglom stolu povodom izlaska hrvatskog izdanja knjige „Korumpirani gradovi“ te prezentacije projekta „Razumijevanje i implementacija pristupa liječenja i sprečavanja korupcije na nivou lokalnih uprava“, u organizaciji CHRONOSA.
- ♦ Maja Kočiš je u srpnju prisustvovala prezentaciji Upitnika o sigurnosnim provjerama u organizaciji Ureda Vijeća za nacionalnu sigurnost.
- ♦ Vanja Škorić je u listopadu sudjelovala na konferenciji "Važnost pravnog reguliranja lobiranja u Republici Hrvatskoj" u organizaciji Hrvatskog društva lobista.
- ♦ Zaposlenici Centralnog ureda GONG-a u listopadu su sudjelovali na Info danu lokalne samouprave koji su u Zagrebu organizirali Udruga gradova, Udruga općina i Udruga poslovnih savjetnika. Također, GONG je sudjelovao i sa info štandom na kojem su zainteresirane za rad GONG-a informirali naši mladi volonteri.
- ♦ Vanja Škorić i Dragan Zelić su u studenome sudjelovali na konferenciji „E – uprava: uprava po mjeri građana“ koju su u Zagrebu organizirali Središnji državni ured za e-upravu, Središnji državni ured za upravu i Središnji državni ured za razvojnu strategiju i koordinaciju fondova EU.
- ♦ Robert Maračić u studenome je sudjelovao na otvorenju Informacijskog centra za europsko pravo - "EU i" na Pravnom fakultetu u Zagrebu.
- ♦ Sandra Pernar u prosincu je sudjelovala u Zagrebu na konferenciji „Jučer, danas, ... EU!“ u organizaciji Udruge mladih za edukaciju i kulturu Start.
- ♦ Dragan Zelić je u prosincu prisustvovao obilježavanju Međunarodnog dana borbe protiv korupcije i predstavljanju „Indeksa izvoznika korupcije za 2008. god.“ u organizaciji Transparency Internationala.

RAZVOJ CIVILNOG DRUŠTVA

Programsko područje Civilno društvo uključuje GONG-ove aktivnosti usmjerene na poticanje sustavne suradnje organizacija civilnog društva (OCD) u Hrvatskoj i razvoj mehanizama potpore za te organizacije, uz promociju aktivizma i sudjelovanja građana na lokalnoj i regionalnoj razini. S obzirom na nedostatan pravni okvir za rad nevladinih organizacija, GONG je od 2000. godine aktivan na području zagovaranja za usvajanje kvalitetnijeg pravnog okvira za samoodrživi razvoj civilnog društva u Hrvatskoj te različite inicijative koje provodimo s tim ciljem, čine velik dio aktivnosti ovog programskog područja.

1. Razvoj volonterstva

Predstavnica GONG-a **Vanja Škorić imenovana je u Nacionalni odbor za razvoj volonterstva**, savjetodavno tijelo Vlade Republike Hrvatske koje provodi mjere i aktivnosti s ciljem promicanja i daljeg

razvoja volonterstva, predlaže mjere za unapređenje položaja volontera, u suradnji s nadležnim tijelima predlaže propise o pogodnostima za volontere, odlučuje o dodjeli državne nagrade za volontiranje, donosi Etički kodeks volontera. Nacionalni odbor za razvoj volonterstva čine predstavnici javnog sektora, nezavisni stručnjaci kao i predstavnici organizacija civilnog društva koji se bave volonterstvom.

Nacionalni odbor za razvoj volonterstva usvojio je Etički kodeks volontera nakon održane javne rasprave u svibnju 2008. godine. **GONG redovito sudjeluje u raspravama, okruglim stolovima, seminarima i treninzima koji se detaljnije bave pitanjem razvoja i promocije volonterstva.**

Vanja Škorić u lipnju je izlagala na stručnom forumu "Doprinos volonterstva unapređenju usluga ustanova zdravstva i socijalne skrbi", u organizaciji udruge SMART.

Maja Kočiš u lipnju je sudjelovala na prezentaciji Zakona o volonterstvu u organizaciji u organizaciji Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti i Volonterskog centra Zagreb.

2. Prijedlog zakona o ostvarivanju prava na pravnu pomoć

Vlada je u rujnu 2007. usvojila Konačni prijedlog zakona koji nije sadržavao izmjene koje su preporučile udruge i on je upućen u saborsku proceduru. Koalicija udruga u kojoj je bio i GONG, dobila je podršku Pučkog pravobranitelja, saborskih Odbora za ljudska prava i Odbora za ravnopravnost spolova, profesora s Pravnog fakulteta u Zagrebu, medija, građana i sl.

Uspješno je održana tematska sjednica Odbora za ljudska prava i Odbora za ravnopravnost spolova povodom Prijedloga zakona upućenog u saborsku proceduru te odaslana brojna javna upozorenja na probleme koje će građanima lošeg imovnog stanja uzrokovati taj prijedlog. Nakon pritiska Koalicije, **Prijedlog zakona povučen je iz procedure** te je Vlada formirala novu **radnu skupinu s predstavnicima koalicije koji su uspješno djelomično poboljšati zakonski prijedlog.**

Zakon o ostvarivanju prava na pravnu pomoć usvojen je u proljeće 2008. godine.

3. Organizacije za opće dobro

Predstavnica GONG-a sudjelovala je krajem 2007. i početkom 2008. godine u radu radne skupine Savjeta za razvoj civilnog društva koja je pripremala Prijedlog rješenja temeljnih pitanja uređenja statusa organizacija koje u Republici Hrvatskoj djeluju za opće dobro.

Sukladno Operativnom planu Nacionalne strategije stvaranja poticajnog okruženja za razvoj civilnoga društva, radna skupina o statusu organizacija od općeg dobra izradila je Prijedlog rješenja. Svrha ovog dokumenta je definirati kriterije za stjecanje statusa organizacije koja djeluje za opće dobro, a u skladu s činjenicom da je civilno društvo u Hrvatskoj doseglo stupanj razvoja na kojem je potrebno učiniti razlikovanje između organizacija civilnog društva koje se osnivaju s ciljem obavljanja djelatnosti za opće dobro i organizacija koje se osnivaju s ciljem zadovoljavanja potreba svojih članova.

S obzirom na širinu i brojnost područja koja će obuhvaćati, kao i na svrsishodnost i trajnost same primjene ovog dokumenta, Ured za udruge organizirao je tijekom 2008. godine javnu raspravu. Nakon javne rasprave, u jesen 2008. godine predstavnica GONG-a **Vanja Škorić ponovo je ušla u radnu skupinu Ureda za udruge, ovaj put s ciljem izrade konačnog prijedloga Zakona o organizacijama koje djeluju za opće dobro.**

Vanja Škorić u lipnju je održala prezentaciju na temu organizacija od općeg dobra u sklopu Dana udruga 2008. u Zagrebu, u organizaciji Ureda za udruge Vlade RH, Savjeta za razvoj civilnoga društva i Nacionalne zaklade za razvoj civilnoga društva.

4. Kodeks dobre prakse o savjetovanju Vlade i organizacija civilnog društva u postupku donošenja zakona i drugih općih propisa

Predstavnica GONG-a sudjelovala je u izradi nacrtu Kodeksa dobre prakse o savjetovanju Vlade i organizacija civilnog društva u postupku donošenja zakona i drugih općih propisa tijekom 2007. i 2008. godine, u organizaciji Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske.

Izrada Kodeksa među prioritetnim je mjerama Operativnog plana provedbe Nacionalne strategije stvaranja poticajnog okruženja za razvoj civilnog društva. Kodeks će dati osnovne smjernice za uključivanje relevantnih dionika civilnoga društva u sve segmente postupaka donošenja novih zakona i drugih propisa. Kodeks će, dakle, poslužiti kao polazišna točka za stvaranje povoljnih uvjeta za razvoj kulture sudjelovanja građana, temeljene na sustavnom civilnom dijalogu svih relevantnih partnera.

Više predstavnika GONG-a sudjelovalo je u nekoliko javnih rasprava koje su putem Interneta i rasprava u većim gradovima organizirali Ured za udruge i Savjet za razvoj civilnog društva tijekom 2008. godine.

Do kraja 2008. godine, Vlada nije usvojila Kodeks.

5. Iskorištavanje fondova Europske unije

U siječnju je **Koalicija organizacija civilnoga društva** – Centar za mirovne studije, CESI, GONG, Iskorak, Kontra, Mreža mladih Hrvatske, ZamirNet, Zelena akcija, Zeleni forum i ženska soba **reagirala u vezi upravljanja europskim fondovima te pozvala Vladu RH da hitno poveća kvalitetu rada Središnje jedinice za financiranje i ugovaranje pri Ministarstvu financija** (sada samostalne Središnje agencije za financiranje i ugovaranje) te uvede kontrolu kvalitete rada te jedinice kako bi Hrvatska bolje iskoristila sredstva koja su joj na raspolaganju. U reakciji organizacija civilnoga društva je istaknuto kako za lošu iskorištenost sredstava iz europskih fondova odgovornost snosi isključivo Vlada RH jer nije organizirala kvalitetan sustav njihovog upravljanja, a direktnu štetu snose korisnici tih sredstava: državne institucije (ministarstva, agencije, zavodi, itd.), jedinice regionalne i lokalne samouprave, gospodarstveni subjekti i organizacije civilnog društva, a u konačnici svi građani RH. Također, je naglašeno da problem zamrzavanja fondova od strane EU, do kojega je došlo u to vrijeme, nije nastao zbog izbornog i postizbornog perioda jer se na probleme administracije upozoravalo već duže vrijeme, a na njih ukazuje i činjenica da je većina sredstava iz Phare 2005 programa ugovorena u zadnjem mjesecu isteka roka za ugovaranje (studenom 2007. g.), štoviše u posljednjem tjednu.

Povezano s time, u siječnju su GONG, Zelena akcija i CMS **uputili pismo Savjetu za razvoj civilnoga društva s konkretnim prijedlozima u vezi poboljšanje financijskih mehanizama za jačanje organizacija civilnoga društva koje se bave ustavnim vrijednostima iz članka 3.** U pismu je predloženo definiranje zadaća i odnosa između Ureda za udruge Vlade RH, Savjeta za razvoj civilnoga društva te Nacionalne zaklade za razvoj civilnoga društva kako bi se osiguralo kvalitetno privlačenje i korištenje fondova EU namijenjenih razvoju civilnoga društva kroz nacionalni sustav upravljanja financijskim potporama iz EU te su iznesene konkretne mjere i prijedlozi za promjenu načina rada Ureda i Središnje jedinice za financiranje i ugovaranje.

6. Izjednačavanje tretmana svih neprofitnih organizacija u skladu s Nacionalnom strategijom za stvaranje poticajnog okruženja za razvoj civilnoga društva

Paralelno sa zahtjevom u vezi tajnosti pregovaračkih stajališta, Vladi RH je koalicija udruga uputila i **zahtjev za izjednačavanjem tretmana svih neprofitnih organizacija**, kako je i predviđeno Nacionalnom strategijom. Naime, u Hrvatskoj su važeće odredbe po kojima je tek dio organizacija civilnoga društva izuzet od plaćanja PDV-a na inozemne donacije, a, prema informacijama koje su procurile u javnost, Vlada je zatražila u pregovorima s EU izuzeća od plaćanja PDV-a za vjerske organizacije. Time je Vlada postupila protivno onome na što se sama obvezala Nacionalnom strategijom kojom je predviđeno ujednačavanje poreznih propisa za sve neprofitne organizacije.

Ured za udruge Vlade RH (UZUVRH) je pružio potporu organizacijama koje su uputile spomenuti zahtjev u smislu da je organizirao sastanak na kome su predstavnice Ministarstva financija objasnile kako se u pregovorima u području poreza ne traži ništa izvan postojećih propisa. Budući da trenutačno stanje ne odgovara onome proklamiranome Strategijom, udruge okupljene u koaliciju oko ovoga pitanja problem su predstavile i na sjednici Savjeta za razvoj civilnoga društva i tom prilikom je i **Savjet dao svoju podršku** njihovim zahtjevima.

UZUVRH je nakon održanih sastanaka dostavio očitovanje kojim je podsjetio da je u tijeku rješavanje pitanja statusa organizacija koje djeluju za opće dobro te da će nastojati povezano s time redefinirati i trenutno vrlo fragmentirani sustav povlastica za pojedine neprofitne organizacije. Dodatno, **Nacionalna zaklada za razvoj**

civilnoga društva je donijela **odluku o financiranju izrade stručne studije o mogućnostima stvaranja poticajnog poreznog sustava za razvoj filantropije i djelovanja organizacija civilnoga društva**, što bi bilo provedeno u suradnji s UZUVRH-om. S obzirom da prema EU Direktivi koja regulira područje PDV-a postoji mogućnost iznimki za organizacije civilnoga društva, ova će inicijativa biti nastavljena u smislu zagovaranja za porezne propise koji će biti poticajni za održivost i razvoj civilnoga društva u Hrvatskoj.

7. Civilno društvo i država – suradnja u provedbi mjera suzbijanja korupcije

S obzirom da je jedno od načela i ciljeva Strategije suzbijanja korupcije u RH unapređivanje suradnje između civilnog društva i nadležnih tijela javne vlasti, Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske želio je ispitati koliko su u praksi organizacije civilnoga društva uistinu uključene i surađuju li s tijelima javne vlasti u borbi protiv korupcije.

Ured za udruge povjerio je GONG-u izradu spomenute **analize kojom bi se utvrdilo postojeće stanje i dale preporuke za buduće razdoblje implementacije Strategije**.

GONG je u prosincu 2008. godine izradio analizu i predstavio je na **okruglom stolu „Civilno društvo i država – suradnja u provedbi mjera suzbijanja korupcije“** kojeg su zajednički organizirali Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske, Ministarstvo pravosuđa, Transparency International Hrvatska, Hrvatsko novinarsko društvo i GONG, a s ciljem poticanja kvalitetnije suradnje civilnog društva i nadležnih tijela javne vlasti u provedbi mjera suzbijanja korupcije, što je jedno od temeljnih načela i ciljeva Strategije suzbijanja korupcije u Republici Hrvatskoj.

Analiza koju je izradio GONG je, između ostalog, pokazala da su inicijatori suradnje u ovome području uglavnom organizacije civilnog društva, koje kao primjere dobre prakse ističu suradnju s Ministarstvom gospodarstva tj. Uredom za javnu nabavu Vlade RH, dok primjerenu suradnju nisu uspjele ostvariti s Gradom Zagrebom.

8. Suradničke aktivističke akcije

U veljači se grupa građana Republike Hrvatske ujedinila u nepristrano tijelo - Odbor za referendum o NATO-u, a čiji je cilj bio, da o eventualnom pristupanju Republike Hrvatske u Organizaciju Sjevernoatlantskog ugovora (NATO) odluče građani na referendumu. Jedini interes osnovanog Odbora bio je raspisivanje referendumu za potrebe čega je organizirano potpisivanje peticije na nacionalnoj razini. GONG se uključio u prikupljanje peticije na nacionalnoj razini kroz svoje Regionalne urede koji su organizirali prikupljanje potpisa na štandovima u ukupno 26 različitih gradova (Bakar, Crikvenica, Čavle, Delnice, Donji Miholjac, Gunja, Jastrebarsko, Koprivnica, Kutina, Lovran, Matulji, Našice, Opatija, Osijek, Požega, Rijeka, Sisak, Slatina, Šibenik, Slavonski brod, Vukovar, Vinkovci, Viškovo, Zadar, Zagreb i Zaprešić). U aktivnosti je uključeno 46 volontera GONG-a koji su volontirali 640 sati tijekom dva tjedna koliko je trajala akcija. GONG-ovi zaposlenici na dnevnoj bazi su izvještavali medije o tijeku akcije te su u vezi toga imali više od 35 medijskih istupa. Dragan Zelić u lipnju je na poziv Koalicije za NATO referendum sudjelovao na sastanku s predstavnicima SDP-a na kojem se govorilo o popisima birača i o eventualnoj potrebi mijenjanja Ustava tj. Zakona o referendumu.

Tijekom godine, GONG je bio uključen u aktivnosti "Prava na grad" i Zelene akcije u vezi Cvjetnog trga i to podrškom koja im je pružena kroz pravne savjete te odazivom na pripremne sastanke i volontiranjem u javnim akcijama. Također, predsjednica GONG-a pristupila je "Odboru za Cvjetni trg" koji je okupio niz javnih imena.

9. Ostale aktivnosti

- ♦ Vanja Škorić u veljači je sudjelovala na 4. savjetodavnom sastanku o strateškim ciljevima Nacionalne zaklade od 2008. do 2011. godine.
- ♦ Ariana Vela u ožujku je sudjelovala na javnoj raspravi o Nacrtu zakona o suzbijanju diskriminacije, održanoj u prostoru Centra za ljudska prava.
- ♦ Sanja Bešlić i Mihael Rukavina u travnju su sudjelovali na predstavljanju Volonterskog centra Osijek u Slavonskom Brodu.

- ♦ Kao dio njihovih Dana otvorene nastave, u svibnju je u uredu GONG-a u Zagrebu organiziran jednotjedni program za učenike Privatne klasične gimnazije tijekom kojeg su se učenici upoznali s radom GONG-a te temama kojima se GONG bavi, a također su imali i prilike sudjelovati u nekim od projekata GONG-a te posjetiti Zelenu akciju i Hrvatski sabor gdje su se i susreli sa zastupnicima. Program za učenike je vodila Maja Kočiš, uz pomoć drugih zaposlenika GONG-a. Tijekom svibnja nekoliko studenata Ekonomskog fakulteta u Zagrebu odradilo je volontiranje u GONG-u, kao dio obveza na jednom od kolegija.
- ♦ Regionalni ured Rijeka u svibnju je sudjelovao na 4. sajmu udruga Ličko-senjske županije u Vrhovinama.
- ♦ Regionalni ured Slavonski Brod u svibnju je sudjelovao na Sajmu udruga povodom dana Grada Slavenskog Broda u organizaciji gradskog Upravnog odjela za društvene djelatnosti.
- ♦ Regionalni ured Zadar u svibnju je sudjelovao na Sajmu udruga u Splitu koji je u sklopu 11. dana volonterskog rada organizirala Udruga Mi.
- ♦ Sandra Pernar u svibnju je sudjelovala na okruglom stolu "Jesu li potrebne nove izmjene medijskih zakona?" u organizaciji Hrvatskog komunikacijskog društva, u suradnji s Hrvatskim politološkim društvom.
- ♦ U lipnju su predstavnici GONG-a sudjelovali na Danima udruga 2008. koji su se tijekom dva dana održali u Zagrebu, u organizaciji Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske, u suradnji sa Savjetom za razvoj civilnog društva i Nacionalnom zakladom za razvoj civilnog društva.
- ♦ Igor Bajok u lipnju je sudjelovao na sastanku u vezi izrade dokumenta o suradnji između Ličko-senjske županije i organizacija civilnog društva koji je održan u Gospiću, u prostorima Županije.
- ♦ Suzana Jašić u lipnju je izlagala na Mirovnim studijima koje svake godine organizira Centar za mirovne studije u Zagrebu, a na kojima je predstavila aktivnosti i rezultate GONG-a, s osvrtom na to kako GONG kombinira aktivizam s radom na javnim politikama.
- ♦ Sandra Pernar u srpnju je sudjelovala na Trećem forumu o uključivanju organizacija civilnog društva u procese donošenja odluka s ciljem finalnog dogovora o priložima za „Vodič za akcije zakonodavnog zagovaranja“ i dokument „Bijela polja zakona i prakse“, u organizaciji Grupe za ženska ljudska prava B.a.B.e.
- ♦ Maja Kočiš u srpnju je sudjelovala na okruglom stolu na temu "Perspektive ljudske sigurnosti tijekom članstva Republike Hrvatske u Vijeću sigurnosti UN-a", u organizaciji Ureda za udruge Vlade RH i Savjeta za razvoj civilnoga društva.
- ♦ Sandra Pernar je tijekom kolovoza napisala tekst o GONG-ovim iskustvima u zakonodavnom zagovaranju na primjeru zagovaranja za donošenje regulative o financiranju izbornih kampanji za publikaciju pod nazivom „Putevi i stranputice u zakonodavnom zagovaranju: Kako utjecati na donošenje kvalitetnih zakona i njihovu dosljednu primjenu“ koju je pripremila udruga B.a.B.e. Publikacija je predstavljena javnosti u prosincu.
- ♦ Regionalni ured Slavonski Brod u kolovozu je sudjelovao na Danima udruga Virovitičko-podravске županije u Virovitici.
- ♦ Hrvoje Rančić u listopadu je sudjelovao na regionalnoj raspravi o prijedlogu Nacionalnog programa za mlade koji je u Splitu organizirala Info zona.
- ♦ Sandra Pernar u studenom je sudjelovala na konferenciji „Civilno društvo – Hrvatska – EU“ koju je u Puli organizirala Zaklada za poticanje partnerstva i razvoja civilnog društva, u suradnji s Istarskom županijom.
- ♦ Sandra Pernar u studenom je sudjelovala na konferenciji "Uloga civilnoga društva u procesu pristupanja Europskoj uniji" koju je u Zagrebu organizirala Social Platform (najveći europski savez udruga koje djeluju na području socijalne politike), u suradnji s Uredom za udruge Vlade RH.
- ♦ Sandra Pernar u studenom je sudjelovala na sastanku s predstavnicima Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva, Uprava za međunarodnu suradnju u području rada i socijalne sigurnosti, u vezi suradnje upravljačkog tijela IV. komponente programa IPA - Razvoj ljudskih potencijala i Savjeta za razvoj civilnog društva koji je za predstavnike organizacija civilnoga društva organizirao UZUVRH.
- ♦ Suzana Jašić u studenom je sudjelovala na konferenciji Utjecaj procesa pridruživanja EU na ljudska prava koju je u Donjoj Stubici organizirao Centar za ljudska prava.

- ♦ Hrvoje Rančić u prosincu je sudjelovao na okruglom stolu na temu "Korupcija - što je to?" koji je u Zadru organizirala Županijska koordinacija za ljudska prava Zadarske županije u povodu obilježavanja Međunarodnog dana ljudskih prava.
- ♦ Volonteri regionalnog ureda u Zagrebu u prosincu su sudjelovali na info štandu GONG-a u sklopu programa koji je povodom obilježavanja Međunarodnog dana ljudskih prava u Zagrebu organizirao Ured za ljudska prava Vlade RH.
- ♦ Suzana Jašić u prosincu je sudjelovala na obilježavanju Međunarodnog dana ljudskih prava u organizaciji GOLJP-a (Građanskog odbora za ljudska prava) u Zagrebu.
- ♦ U prosincu je dvoje studenata Fakulteta političkih znanosti posjetilo GONG kako bi pripremili prezentaciju o GONG-u za seminar u sklopu kolegija na kojem obrađuju temu građanskog aktivizma.
- ♦ Vanja Škorić u prosincu je sudjelovala na konferenciji „Aktivno sudjelovanje mladih u društvu – razvoj informacijskih resursa za mlade u organizaciji Mreže mladih Hrvatske. Vanja je održala prezentaciju o pravnom okviru volontiranja u RH.
- ♦ Maja Kočiš u prosincu je održala izlaganje na kolegiju Marketing neprofitnih organizacija na Ekonomskom fakultetu. U izlaganju je predstavljen rad GONG-a s posebnim naglaskom na prikupljanje sredstava i održivost neprofitne organizacije.
- ♦ Damir Azenić i Vanja Škorić sudjelovali su u radu radnih skupina za ocjenjivanje projekata pristiglih na natječaje Ureda za ljudska prava Vlade RH.
- ♦ Igor Bajok ponovno je u travnju izabran na mjesto predsjednika Odbora za koordinaciju suradnje između Grada Rijeke i nevladinog, neprofitnog sektora pri Gradu Rijeci.
- ♦ Vanja Škorić tijekom godine je obavljala funkciju članice Nacionalnog odbora za razvoj volonterstva te je ispred Odbora održala tri prezentacije o Zakonu o volonterstvu i to u Splitu, Crikvenici i Zagrebu.
- ♦ Suzana Jašić nastavila je tijekom godine obavljati funkciju članice Programskog vijeća HRT-a.

10. Pravna pomoć i savjeti

Građani mogu primiti pravne savjete od GONG-a, bilo da posjete ured osobno ili da nam se obrate putem telefona, elektronske pošte ili slanjem faxesa. Na upite građana odgovaramo izravno, a ukoliko su njihova pitanja izvan područja kojima se bavimo, upućujemo ih na državne institucije (npr. Ured za ljudska prava Vlade RH, pučkog pravobranitelja itd.) ili organizacije civilnog društva koje bi im mogle pomoći.

U ovom izvještajnom razdoblju pružili smo **savjete u ostvarivanju prava na pristup informacijama** brojnim institucijama i organizacijama te građanima i novinarima. Brojni upiti odnosili su se i na sudjelovanje građana u procesu donošenja odluka.

MEĐUNARODNI ODNOSI

Programsko područje Međunarodni odnosi uključuje GONG-ove aktivnosti usmjerene na promociju standarda reprezentativne i participativne demokracije u tranzicijskim europskim državama, kao i suradnju s organizacijama iz razvijenih država zapada.

1. Treninzi, konzultacije i studijski posjeti

Martin Visser iz Het Financieele Dagblad – konzultacije – Zagreb

U lipnju je Suzana Jašić primila Martina Vissera, dopisnika nizozemskog financijskog dnevnog lista Het Financieele Dagblad koji je pripremao seriju članaka o hrvatskom pristupanju EU i u tu svrhu u Hrvatskoj razgovarao s različitim političarima, poduzetnicima i političkim analitičarima.

Sudionici programa „Trust in Public Services“ – prezentacija – Zagreb/Rijeka

Sandra Pernar u svibnju je predstavila iskustva GONG-a u suradnji s lokalnim i nacionalnim vlastima sudionicima programa "Trust in Public Services", odnosno predstavnicima civilnog sektora i lokalnih vlasti iz 7 zemalja. Posjet sudionika programa „Trust in Public Services“ Hrvatskoj organizirao je British Council u Zagrebu. Igor Bajok predstavio je rad GONG-a te govorio o suradnji organizacija civilnog društva i Grada Rijeke sudionicima istog programa, u okviru njihovog studijskog posjeta Rijeci.

Andy Konitzer iz Samford University – konzultacije – Zagreb

U lipnju su Vanja Škorić i Dragan Zelić primili Andyja Konitzera profesora na odsjeku za političke znanosti Sveučilišta Samford koji je pripremao komparativnu analizu parlamentarnih izbora u Hrvatskoj i Srbiji.

2. Suradnja s međunarodnim organizacijama

Udruga „Politeia“

Politeia – udruga za građanstvo i demokraciju u Europi aktivna je u području (europskog) građanstva i okuplja organizacije koje zajedno rade i razmjenjuju iskustva u vezi pitanja koja se tiču aktivnog (europskog) građanstva, civilnog društva te edukacije za demokraciju.

Nakon što je u Amsterdamu u krajem 2005. godine na sastanku predstavnika devet europskih organizacija, među kojima i GONG-a, dogovorena revitalizacija mreže Politeia, godinu nakon održana je godišnja konferencija članica na kojoj je dogovorena njena registracija u smislu udruge na europskoj razini. Na istoj je konferenciji i raspravljen te usuglašen Statut buduće udruge. Udruga je konačno registrirana u Amsterdamu u ožujku 2008. godine. Osnivači su IPP (Instituut voor Publiek en Politiek - Amsterdam) i GONG.

U listopadu 2008. godine GONG je bio domaćin godišnje skupština Politeie na kojoj su se okupili predstavnici organizacija civilnoga društva iz nekoliko europskih zemalja (Nizozemska, Irska, Rumunjska, Bugarska, Poljska, Češka, Slovenija). Na konferenciji u Zagrebu organizacije članice Politeie raspravljale su o daljnjem razvoju mreže i mogućnostima suradnje u zajedničkim projektima, te sudjelovale u zanimljivim predavanjima na teme: sudjelovanja građana, europskih fondova i prikupljanja sredstava u EU. Tijekom boravka u Zagrebu, sudionici su posjetili Hrvatski sabor kako bi imali priliku razgledati zgradu i naučiti ponešto o povijesti i funkcioniranju najvišeg hrvatskog zakonodavnog tijela, a također su posjetili i Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija kako bi saznali više o hrvatskom procesu pristupanja EU.

Inače, pojedine organizacije članice su od pokretanja mreže zajednički provele nekoliko projekata, a GONG je od nizozemskog IPP-a preuzeo metodologiju projekta "Misli globalno, djeluj lokalno". U narednom periodu očekuje se realizacija više zajedničkih projekata članica Politeie.

3. Međunarodne konferencije, seminari, gostovanja i predstavljanje GONG-a

Konferencija "Election Monitoring and Advocacy – Ulaanbaatar, Mongolija

Dragan Zelić u ožujku je sudjelovao na međunarodnoj konferenciji "Election Monitoring and Advocacy" u organizaciji Open Society Mongolija. Dragan je održao prezentaciju na temu „GONG-ovo zagovaranje unaprjeđenja izbornog zakonodavstva i suradnja s institucijama“.

Seminar „Utjecaj procesa pridruživanja EU na ljudska prava – iskustva Hrvatske i Makedonije“ – Ohrid, Makedonija

Ariana Vela u ožujku je sudjelovala na seminaru pod nazivom: "Utjecaj procesa pridruživanja EU na ljudska prava - iskustva Hrvatske i Makedonije" koji su organizirali Centar za ljudska prava i Institut Otvoreno društvo Makedonija u okviru East-East programa prekogranične suradnje IOD-a. Ariana je održala izlaganje o iskustvu GONG-a u okviru Koalicije NVO-a koje pružaju pravnu pomoć, a u vezi izrade Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći.

Konferencija "Giving a stronger voice to civil society in the European neighbourhood" – Brno, Slovenija

Robert Maračić u travnju je sudjelovao na međunarodnoj konferenciji "Giving a stronger voice to civil society in the European neighbourhood" – Development of civil dialogue and partnership relations between civil society, national governments and EU institutions u organizaciji ECAS-a (organizacija civilnog društva iz

Bruxellesa). Rezultat konferencije je Ljubljanska deklaracija čiji je i GONG potpisnik. Sama Deklaracija predstavlja preporuke EU institucijama i nacionalnim vladama o tome kako poduprijeti civilni dijalog.

Konferencija "NGO Financing" – Sofija, Bugarska

Vanja Škorić u travnju je sudjelovala na međunarodnoj konferenciji "NGO Financing" u organizaciji BCNL (Bulgarian Centre for Not-for-Profit Law, lokalnog partnera ECNL-a). Vanja je na konferenciji izlagala o hrvatskim iskustvima u području financiranja organizacija civilnoga društva.

Konferencija "Democracy that Delivers – Unlocking the Potential of Transition" – Sofija, Bugarska

Suzana Jašić u svibnju je sudjelovala na međunarodnoj konferenciji "Democracy that Delivers – Unlocking the Potential of Transition" u Bugarskoj na poziv USAID-a Hrvatska.

Public Launch Event of the European Fund for the Balkans – Sarajevo, BiH

Suzana Jašić u lipnju je sudjelovala na predstavljanju Europskog fonda za Balkan koje se održalo u Parlamentarnoj skupštini BiH.

Agora on Climate Change – Bruxelles, Belgija

Sandra Pernar u lipnju je sudjelovala na drugoj po redu Agori u organizaciji Europskog parlamenta, odnosno forumu koji okuplja predstavnike organizacija civilnoga društva jednom godišnje kako bi u direktnom kontaktu s parlamentarima, dali svoje sugestije i komentare na određenu temu. Tema ovogodišnje Agore je bila klimatska promjena i ona se odvijala u 4 radne grupe. Sandra je sudjelovala u radnoj skupini koja se bavila pitanjima dobrog upravljanja i edukacije građana.

Mirovna akademija 2008. – Sarajevo, BiH

Mihael Rukavina u srpnju je sudjelovao u Mirovnoj akademiji 2008. koju su organizirale 4 mirovne organizacije iz Sarajeva: Centar za nenasilnu akciju, Sarajevo, Mennonite Central Committee, South-East Europe, Nansen Dialogue Center, Sarajevo, Terca, Mostar/Sarajevo. Mihael je sudjelovao u radu grupe koja se bavila temom "Razumijevanje društvenih i političkih elemenata kolektivnog nasilja i masovnih zločina i njihovih posljedica (sa posebnim osvrtom na slučajeve bivše Jugoslavije i Ruande)".

CiO Seminar on Election Related Issues – Beč, Austrija

Suzana Jašić u srpnju je na CiO seminaru o izborima u organizaciji OESS/ODIHR-a u Beču izlagala o suradnji GONG-a i OESS/ODIHR-a.

Konferencija "Civilno društvo kao poveznica između EU i susjednih država" – Zadar, Hrvatska

Sandra Pernar u rujnu je sudjelovala na međunarodnoj konferenciji koju je organizirao ECAS (organizacija civilnoga društva iz Bruxellesa) u suradnji s Nacionalnom zakladom za razvoj civilnog društva, a na kojoj su detaljnije razrađeni zaključci s konferencije u Sloveniji u travnju i doneseni naputci u vezi nacionalnih akcijskih planova o provedbi Ljubljanske deklaracije.

Human Dimension Implementation Meeting OESS/ODIHR-a, Varšava, Poljska

Na ovom godišnjem sastanku zemalja članica OESS-a, na kojem se dva tjedna raspravlja o svim aspektima ljudskih i političkih prava, ponovo je na poziv OESS/ODIHR-a sudjelovala i predstavnica GONG-a Suzana Jašić i to u dijelu koji se tiče izbora.

"Serving the Citizen: Promoting NGO-Public Sector Partnership" – Nikozija, Cipar

Vanja Škorić u studenome je sudjelovala na međunarodnoj konferenciji u organizaciji ECNL- a i UNDP-a Cipar. Vanja je održala prezentaciju hrvatskih iskustava u vezi državnog financiranja i potpore razvoju civilnog društva.

Međunarodni ekspertni skup "Croatia in Transformation – Political Management – achievements and challenges" – Zagreb

Suzana Jašić u prosincu je sudjelovala na međunarodnom ekspertnom skupu "Croatia in Transformation – Political Management – achievements and challenges" koji su u Zagrebu organizirali Institut za međunarodne odnose (IMO) iz Zagreba i Zaklada Bertelsmann.

Konferencija „Successful fundraising and advocacy techniques for survival“ – Budimpešta, Mađarska

Dragan Zelić u prosincu je sudjelovao na konferenciji „Successful fundraising and advocacy techniques for survival“ u organizaciji Mađarske zaklade za razvoj civilnog društva. Dragan je održao prezentaciju na temu „Kako neprofitni sektor, tj. organizacije civilnog društva mogu zagovarati poboljšanje svojeg položaja?“

Konferencija “Civil Dialogue - How can we shape the Europe we want?”, Bruxelles, Belgija

Sandra Pernar u prosincu je sudjelovala na konferenciji “Civil Dialogue - How can we shape the Europe we want?” u organizaciji Social Platform (savez europskih organizacija koje se bave socijalnim politikama). Također je sudjelovala i na sastanku CEDAG-a (jedne od europskih platformi koje čine Social Platform). Na sastanku je GONG-u upućen poziv za članstvo u CEDAG-u.

4. Ostale aktivnosti

- ♦ Veljača – Suzana Jašić je u Zagrebu sudjelovala na sastanku koji su Hannes Swoboda, izjavitelj Europskog parlamenta za Hrvatsku i zastupnici Europskog parlamenta održali s predstavnicima hrvatskih organizacija civilnoga društva.
- ♦ Ožujak – Ariana Vela je sudjelovala na konferenciji o civilnom dijalogu u organizaciji Ureda za udruge Vlade RH, a na kojoj su predstavljena i razmijenjena iskustva Hrvatske i Slovenije u tom području.
- ♦ Travanj – Dragan Zelić nazočio je sastanku s njemačkim predsjednikom Kohlerom, održanom u hotelu Regent Esplanade u organizaciji Njemačkog veleposlanstva u Zagrebu za predstavnike nekoliko organizacija civilnoga društva.
- ♦ Svibanj – Sandra Pernar je sudjelovala na panel raspravi u organizaciji Akademije za politički razvoj i British Councila tijekom koje je predstavljen projekt "The Everyday Democracy Index" koji provodi Demos UK te predstavljena poljska iskustva u vezi socijalnog poduzetništva.
- ♦ Lipanj – Sandra Pernar i Vanja Škorić sudjelovale su na savjetovanju (okruglom stolu) s udrugama u vezi izvještaja o napretku RH u organizaciji Delegacije Europske komisije u Zagrebu.
- ♦ Srpanj – Sandra Pernar sudjelovala je na radnoj večeri organiziranoj za predstavnike organizacija civilnoga društva u rezidenciji Delegacije Europske komisije u Zagrebu povodom posjeta Jana Truszczyńskiego, zamjenika glavnog direktora Opće uprave za proširenje Europske komisije u Bruxellesu.

ORGANIZACIJSKI RAZVOJ

1. Rad udruge

A. Vođenje udruge

Tijekom godine udruhu je vodio Upravni odbor u sastavu: Suzana Jašić (predsjednica Upravnog odbora i predsjednicu Udruge), Dragan Zelić (zamjenik predsjednice) i Vanja Škorić (članica).

Nadzor je obavljao Nadzorni odbor u sastavu: Gordan Bosanac, Albina Dlačić, Marijana Grbeša, Boško Picula i Jagoda Munić

U svibnju je u Zagrebu održano strateško planiranje razvoja i djelovanja udruge u periodu od sljedeće tri godine. Uz to, na strateškome planiranju je dogovoreno i da se pristupi izmjeni važećeg Statuta udruge, što je i učinjeno do kraja godine.

Na strateškom planiranju također je dogovoreno da se Regionalni ured Rijeka osamostali, što je i ostvareno krajem 2008. godine kad je riječki ured registrirao lokalnu udruhu Delta, koja nastavlja djelovati kao regionalni partner GONG-a, ali i kao samostalna udruha na lokalnoj razini. Naime, činjenica da su djelovali kao regionalni ured GONG-a djelomice je ograničavala riječkom uredu djelovanje na lokalnoj razini (npr. u prikupljanju financijskih sredstava iz lokalnih proračuna), a svojim su radom i rezultatima posljednjih godina više puta dokazali da mogu ostvarivati vrijedne lokalne projekte te su prepoznati kao respektabilan partner, a i uzor za druge lokalne udruge u svojoj regiji te stoga registriranje nove udruge predstavlja uistinu pozitivan rezultat i pokazatelj je uspješnog razvoja tog Regionalnog ureda.

B. Osoblje

Tijekom 2008. godine u GONG-u je bilo zaposleno 19 osoba, ali je do kraja godine taj broj smanjen te je GONG u novu godinu ušao s 14 zaposlenih osoba. 10 osoba je tijekom godine bilo zaposleno u Centralnom uredu te po dvoje u tri i troje u jednom od Regionalnih ureda. Osim stalno zaposlenih, GONG je povremeno surađivao s nizom vanjskih suradnika na različitim projektima (treneri, članovi stručnih grupa i sl.) Komisija za zapošljavanje donijela je 13 odluka: 8 o zapošljavanju i 5 o prekidu radnog odnosa.

C. Edukacija

♦ Početkom godine Sandra Pernar je primljena u jednogodišnji obrazovni ciklus Akademije za politički razvoj te je tijekom godine sudjelovala na vikend seminarima u Crikvenici („Građanin, društvo i politika u modernoj demokraciji“), Braču („Komunikacijske vještine u javnom djelovanju“, svibanj) i Zadru („Pristupanje EU - perspektiva Hrvatske i zemalja JI Europe“) te na jednotjednoj ljetnoj akademiji za demokraciju u Vijeću Europe u Strasbourgu.

♦ U ožujku je SEEYN za zaposlenike GONG-a održao besplatan dvodnevni trening o strateškom planiranju. GONG se prijavio na poziv SEEYN-a organizacijama civilnoga društva u regiji da se prijave na treninge prema područjima interesa i odabran je za izvođenje dotičnog treninga.

♦ U ožujku su Suzana Jašić i Sandra Pernar sudjelovale na radionici za pripremu prijave projekata organizacija civilnoga društva na natječaj u okviru programa Phare 2006. u organizaciji Ureda za udruge RH i Savjeta za razvoj civilnoga društva.

♦ U ožujku su Albert Jedrejčić i Sandra Pernar sudjelovali na radionici za pripremu prijave projekata organizacija civilnoga društva na natječaj u okviru programa Phare 2006. u organizaciji ADD-a.

♦ U ožujku je Sandra Pernar sudjelovala na radionici za voditelje CARDS projekata u organizaciji Ureda za udruge Vlade RH i Središnje agencije za financiranje i ugovaranje.

♦ U ožujku je Ariana Vela sudjelovala na trećem Country Training Programu u organizaciji INTRAC-a (međunarodnog NVO centra za trening i istraživanje) koji se odvijao od 9. – 15. ožujka u Velikoj Britaniji, pod nazivom " NGO – Government Consultation Process, Public Benefit and Charity Status un UK".

♦ U svibnju su Albert Jedrejčić i Maja Kočiš sudjelovali na konferenciji „Priprema hrvatskih regija za Strukturne fondove: mogućnosti i izazovi“, u organizaciji Delegacije Europske komisije i Ministarstva poljoprivrede.

♦ U svibnju su Ivana Marinkovska i Hrvoje Rančić sudjelovali radionici za pisanje projektnih prijedloga koju su u Zadru održali predavači iz Udruge MI, Split, u sklopu programa "STEP".

♦ Lipanj – Maja Kočiš i Robert Maračić sudjelovali su na konferenciji "Pravo na pristup informacijama i zaštita osobnih podataka" u organizaciji Hrvatskog državnog arhiva.

♦ Suzana Jašić primljena je u program izobrazbe stručnjaka/stručnjakinja za vrednovanje natječaja tijela državne uprave te projekata i programa organizacija civilnog društva financiranih iz sredstava državnog proračuna u organizaciji Ureda za udruge Vlade RH, u sklopu kojeg je sudjelovala na edukaciji u listopadu 2008.

♦ Mihael Rukavina je u lipnju sudjelovao na trodnevnom treningu za kratkoročne promatrače u organizaciji OSCE/ODIHR Academy u Bishkeku (Kirgistan).

♦ Mirela Travar je u studenome sudjelovala na trodnevnom treningu za kratkoročne promatrače u organizaciji OSCE/ODIHR Academy u Tirani (Albanija).

♦ Maja Kočiš u listopadu je sudjelovala na dva seminara „Obrazovanje za sutra“ u organizaciji DIM-a. Seminari su održani u Tuheljskim toplicama i Čatežu.

♦ Igor Bajok i Aleksandra Vinkerlić u listopadu su sudjelovali na regionalnom Info danu o Programu Europa za građane koji su u Rijeci organizirali UZUVRH i Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva.

- ♦ Mihael Rukavina u studenome je sudjelovao na radionici „Što i kako s papirima?“ koju je u Slavonskome Brodu organizirala udruga Baranja iz Bilja.
- ♦ Suzana Jašić, Albert Jedrejčić i Sandra Pernar u prosincu su sudjelovali na radionici za provoditelje projekata u grant shemi „PHARE 2006 - Enabling the Civil Society Sector in the Pre-accession Process in the Area of Democratisation and Human Rights“ koju je organizirala Središnja agencija za financiranje i ugovaranje programa i projekata EU.
- ♦ Sandra Pernar je u prosincu sudjelovala na Info danu na temu programa Kultura (2007.-2013.) i programa Europa za građane (2007.-2013.), koji su u Zagrebu organizirali Ured za udruge Vlade RH i Ministarstvo kulture RH.

D. Volonteri

Veliki broj volontera i članova aktivno je sudjelovalo u brojnim aktivnostima GONG-a, kao što su distribucija materijala, pomoć u organiziranju predstavljanja GONG-a na sajmovima udruga i promatranje izbora.

Tijekom 2008. godine:

- 8 volontera zadovoljilo je uvjete članstva
- 4540 građanin nalazi se u bazi volontera
- zabilježeno je oko 2000 volonterskih sati građana.

E. Tehnički razvoj

U kolovozu je dogovoreno i obavljeno prenošenje odgovornosti za nadzor i održavanje IT sustava te korisničku podršku na tvrtku DOBBIN d.o.o.

U početnoj fazi suradnje obavljeno je snimanje postojećeg stanja te su, uz zajedničku analizu i dogovor, predložene i usvojene preporuke za kratkoročno i dugoročno praćenje te razvoj sustava, kako bi isti pratio razvoj i potrebe djelatnosti udruge. Pri tome se prednost dalo rješenjima koja su optimalna u smislu opterećenja budžeta, a uz održavanje što viših standarda.

Obavljeno je dokumentiranje sustava, čime se znatno olakšava uvid u stanje svih dijelova sustava koje se prati – i to svima koji su za to prema unutarnjem ustroju udruge ovlašteni.

Ustanovljena je korisnička podrška za Centralni i sve Regionalne urede u vidu incidentne podrške tijekom radnog vremena ureda, kao i proaktivne mjere nadzora i ranog otkrivanja smetnji, kako bi raspoloživost svih pojedinih dijelova sustava bila na što višoj razini, te kako bi eventualni incidentni ispadi pojedinih dijelova sustava bili lokalizirani i uzrokovali što kraće zastoje u radu.

Dogovorene su i provedene mjere optimizacije korištenja pojedinih resursa u skladu s raspoloživim kapacitetima, s ciljem izbjegavanja dodatnih prevelikih financijskih ulaganja, a uz istovremeno postizanje daleko veće razine zaštite podataka od postojeće. Ovo se prvenstveno odnosi na sustav elektroničke pošte - alata koji, kao što je procijenjeno ima kritičnu ulogu u radu udruge. Provedena je i djelomična decentralizacija pojedinih funkcija sustava, kako bi se rasteretilo postojeće poslužiteljske resurse i čime se podrška učinila pouzdanijom, a sustav manje osjetljivim.

F. Prikupljanje financijske potpore

Tijekom 2008. financijski okvir poslovanja GONG-a uključivao je nekoliko kratkoročnih projekata (do 6 mjeseci) i nekoliko projekata na dulje razdoblje.

Kratkoročni projekti su uglavnom uključivali aktivnosti koje su se provodile na lokalnoj razini, ali i nekoliko projekata provedenih na nacionalnoj razini poput projekata „Prvi put biram“ i „Europa u razredu“. Financijska potpora za ta dva projekta osigurana je od Norveškog veleposlanstva, Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta. Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija, Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, EU Info centra te Grada Zagreba dok je dodatno provedba projekta Prvi put

biram ostvarena sredstvima iz proračuna jedinica lokalne samouprave tj. 18 gradova i 10 županija. GONG će i u idućem periodu nastaviti s provođenjem kratkoročnih projekata s naglaskom na traženje financijske potpore od lokalnih vlasti budući da je većina stranih donatora tijekom 2007. napustila Hrvatsku. Primjer te vrste financiranja u 2008. godini je financiranje projekta „Mislim globalno, djelujem lokalno“ čiju provedbu u Rijeci je i ove godine u potpunosti financirao Grad Rijeka, a isto vrijedi i za Grad Pazin. Također, već je dogovorena i provedba dotičnog projekta u siječnju 2009. godine u Zaboku, što će financirati Grad Zabok.

Projekti koje smo provodili u razdoblju duljem od 12 mjeseci (aktivnosti zagovaranja, projekti financirani iz CARDS programa i sl.) su financirani od Europske komisije, Nacionalne zaklade za razvoj civilnoga društva, MOTT fondacije iz SAD-a te Instituta Otvoreno društvo iz Budimpešte. Značajan projekt koji smo provodili u duljem periodu bio je „Promocija principa dobrog upravljanja i povećane participacije građana u procesu donošenja odluka u Republici Hrvatskoj“ koji je završen u prvoj polovici 2008. godine. Pored toga, Regionalni ured GONG-a u Rijeci provodi trogodišnji projekt razvitka civilnog društva u Primorsko-goranskoj, Ličko-senjskoj i Istarskoj županiji uz potporu Nacionalne zaklade za razvoj civilnoga društva. Inače, 2008. godina je treća godina trogodišnje institucionalne potpore GONG-u od Nacionalne zaklade, te treća godina trogodišnje potpore aktivnostima zagovaranja Instituta Otvoreno društvo, a krajem godine također je istekla i institucionalna potpora u iznosu od 50.000 USD od MOTT fondacije. Uzevši navedeno u obzir, 2009. godina predstavlja velik izazov u smislu osiguravanja financijskih sredstava za rad udruge te je s tim u vezi u drugoj polovici 2008. godine dodatna pažnja posvećena upravo tome pitanju. U tu je svrhu GONG napisao veći broj projektnih prijedloga i aplicirao na različite natječaje za dodjelu financijskih sredstava organizacijama civilnih udruga. Od uspjeha u tome području izdvajamo dobivanje sredstava za provedbu jednogodišnjeg projekta u sklopu programa Phare 2006 Europske komisije te novu trogodišnju potporu aktivnostima zagovaranja Instituta Otvoreno društvo. Također, odobrena su nam sredstva za provođenje triju projekata od strane Nacionalne zaklade.

Dodatno, zaderskom regionalnom uredu je Grad Zadar odobrio besplatno korištenje gradskog prostora za djelovanje, čime su umanjeni i troškovi djelovanja ureda ubuduće. U listopadu je riječki regionalni ured osnovao udruhu Delta koja nastavlja djelovati kao regionalni partner GONG-a, ali i kao samostalna udruga na lokalnoj razini. Naime, činjenica da su djelovali kao regionalni ured GONG-a djelomice je ograničavala riječkom uredu djelovanje na lokalnoj razini (npr. u prikupljanju financijskih sredstava iz lokalnih proračuna), a svojim su radom i rezultatima više puta dokazali da mogu ostvarivati vrijedne lokalne projekte te su prepoznati kao respektabilan partner, a i uzor za druge lokalne udruge u svojoj regiji.

Inače, smatramo kako je velik uspjeh tijekom posljednjih nekoliko godina postignut u diversifikaciji izvora financijskih sredstava za aktivnosti GONG-a. U svakom trenutku smo aktivnosti provodili uz financijsku potporu najmanje 8 različitih domaćih i stranih donatora, umanjujući time ovisnost o samo jednom od njih. No, velik izazov u budućnosti će biti odlazak većine stranih donatora iz Hrvatske, te oslanjanje isključivo na domaće izvore financiranja i EU fondove. Također, novi izazov će biti i okretanje ka drugim načinima prikupljanja sredstava.

Korak k osiguravanju samoodrživosti udruge predstavlja i osnivanje društva s ograničenom odgovornošću za pružanje financijskih i srodnih usluga organizacijama civilnoga društva - GRIF usluge d.o.o. koje je GONG osnovao u prosincu 2008. godine u partnerstvu s Dubravkom Obad.

G. Sastanci

Svi uredi GONG-a održali su brojne sastanke s predstavnicima Vlade, Sabora, različitih ministarstava, državnih i drugih izbornih povjerenstva, lokalnih vlasti, međunarodne zajednice, političkih stranaka, medija, organizacija civilnoga društva i drugih institucija.

Održani su i brojni sastanci s hrvatskim državnim dužnosnicima, zastupnicima, predsjednicima saborskih odbora, državnim tajnikom i predstavnicima Središnjeg državnog ureda za upravu, članovima DIP-a, predstavnicima USKOK-a, predstavnicima Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija te ministricom pravosuđa.

Također, GONG su posjetile brojne međunarodne organizacije. Među ostalima, predstavnici GONG-a susreli su se s predstavnicima USAID-a, američkog State Departmenta, predstavnicima Europske komisije, njemačkim predsjednikom, nizozemskom veleposlanicom u RH, američkim veleposlanikom u RH, predstavnicom švedskog veleposlanstva te drugim predstavnicima međunarodnih i domaćih institucija.

2. Suradnja s medijima

Tijekom izvještajnog razdoblja nastavili smo razvijati partnerske odnose s medijima i novinarima u Hrvatskoj.

Aktivnosti i projekti GONG-a su tijekom izvještajnog razdoblja zabilježili **više od 700 pojavljivanja u nacionalnim i lokalnim medijima** - TV i radio stanicama, novinama i Internet portalima. Pored toga, audio i video spotovi GONG-a o pravu na pristup informacijama (kampanja je provedena u rujnu i listopadu), su emitirani na desetak nacionalnih i lokalnih TV programa te u programima nacionalnih i lokalnih radijskih stanica, bez naknade.

***

Na kraju!

U okviru projekta „Dobrog upravljanja“ tijekom travnja 2008. godine agencija PULS provela je za GONG istraživanje o upoznatosti građana s radom GONG-a te posebice spomenutim projektom i pravom na pristup informacijama.

Rezultati istraživanja su pokazali da je s radom GONG-a poznato više od četiri petine ispitanika te da građani uglavnom imaju pozitivan dojam o GONG-u i ocjenjuju rad GONG-a kao koristan za hrvatsko društvo. Građani su u velikom broju upoznati i s pojedinim aktivnostima GONG-a. Također, rezultati su pokazali da su građani općenito upoznati s pravom na pristup informacijama, no vrlo mali broj njih se koristio tim pravom u posljednjih godinu dana.

FINANCIJSKI IZVJEŠTAJ – 2008.

GONG je organizacija koja se u potpunosti financira od potpora i donacija (domaćih i stranih). Fiskalna godina traje od 1. siječnja do 31. prosinca. Financijski izvještaj obuhvaća bilancu, račun prihoda i rashoda i pregled troškova po grupama. Svi navedeni iznosi su u HRK.

Bilanca		Račun prihoda i rashoda	
Aktiva		Prihodi	
Financijska imovina	91.633	Preneseni višak prihoda iz 2007.	575.101
Nefinancijska imovina	71.430	Prihodi iz proračuna Republike Hrvatske i proračuna lokalne samouprave	466.200
Ukupna aktiva	163.063	Prihodi od članarina	730
		Prihodi od vlastite djelatnosti	84.200
		Prihodi od donacija građana	4.810
		Prihodi od ugovorenih donacija	1.616.197
		Ostali prihodi	31.000
		Ukupno prihodi	2.778.238
Pasiva		Rashodi	
Obveze	27.698	Rashodi za zaposlene	1.551.697
Vlastiti izvori	135.365	Materijalni rashodi	1.025.759
Ukupna pasiva	163.063	Financijski rashodi	25.711
		Transferi partnerima	110.622
		Ostali rashodi	514
		Ukupno rashodi	2.714.303
		Višak prihoda	63.935
<hr/>			
Pregled troškova po grupama			
		Ostali troškovi	
Neto plaće zaposlenika	903.932	Honorari	55.882
Plaće porezi, doprinosi i davanja	647.765	Knjigovodstvene usluge	48.000
Ukupno plaće	1.551.697	Uredski materijal	39.435
		Oprema i održavanje	41.200
		Najam ureda	46.357
		Režije	52.505
		Komunikacije (Internet, telefon, poštarina)	231.091
		Audio, video i tiskani materijali	182.422
		Putni troškovi i smještaj	169.892
		Reprezentacija (konferencije, tribine)	46.400
		Transferi partnerskim organizacijama u projektima	110.622
		Bankarske usluge	24.795
		Evaluacija i konzalting	28.400
		Ostali troškovi	85.605
		Ukupno ostali troškovi	1.162.606
		Ukupno troškovi	2.714.303

POSEBNA ZAHVALA

GONG je neprofitna organizacija koja ovisi o potporama i donacijama. Bez potpore donatora, GONG ne bi bio u mogućnosti ostvariti predviđene ciljeve. Svi navedeni iznosi su u HRK.

Donacije u novcu

do 3.000

Grad Čazma
 Grad Karlovac
 Grad Kastav
 Grad Kutina
 Grad Našice
 Grad Opatija
 Grad Požega
 Grad Prelog
 Grad Samobor
 Grad Sisak
 Grad Vukovar
 Krapinsko - Zagorska Županija
 Međimurska Županija
 Sisačko - Moslavačka Županija
 Virovitičko - Podravska Županija

do 5.000

Grad Bjelovar
 Grad Koprivnica
 Grad Zadar
 Koprivničko - Križevačka Županija
 Zadarska Županija
 Grad Varaždin
 Varaždinska Županija

do 10.000

Primorsko - Goranska Županija
 Zagrebačka Županija
 Istarska Županija

do 15.000

Grad Pazin

do 50.000

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa
 Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija
 Institut otvoreno društvo, Sarajevo
 Veleposlanstvo Kraljevine Nizozemske, Zagreb

do 80.000

Charles Stewart MOTT Zaklada

do 100.000

Grad Rijeka
 Grad Zagreb
 Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti

do 150.000

Balkanska zaklada za demokraciju, Beograd
 Veleposlanstvo SAD-a, Zagreb

do 300.000

Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva, Zagreb

do 550.000

Institut Otvoreno društvo, Budimpešta
 Europska komisija

donacije u uslugama i dobrima

do 3.000 (po pravnoj osobi)

Prostor i štandove za odvijanje naših aktivnosti ustupile su nam bez naknade mnoge jedinice lokalne samouprave, gradske institucije i druge. Radio prostor ustupile su nam bez naknade mnoge radio postaje. Zahvaljujemo se na velikodušnoj potpori i suradnji.

do 25.000

SSL International Hrvatska

do 100.000

Microsoft Hrvatska

do 2.000.000

Medijska kampanja "Imamo pravo znati" (Ukupna procijenjena vrijednost.)
 Video i radio spotovi kampanje su besplatno emitirani na sljedećim TV i radio postajama:

Hrvatska televizija
 RTL televizija
 Nezavisna Istarska televizija
 Kanal Ri
 BBR radio
 Hrvatski radio
 Novi radio, Đakovo
 Petrinjski radio
 Radio Banovina
 Radio BnM

Radio Centar (Zadar)
 Radio Drava
 Radio Drniš
 Radio Mrežnica
 Radio Nova Gradiška
 Radio Ragusa
 Radio Samobor
 Radio Sisak
 Radio Šibenik
 Radio Zlatar